

ЛИЧНАЯ АНКЕТА

ГЕННАДІЙ БОРЯК

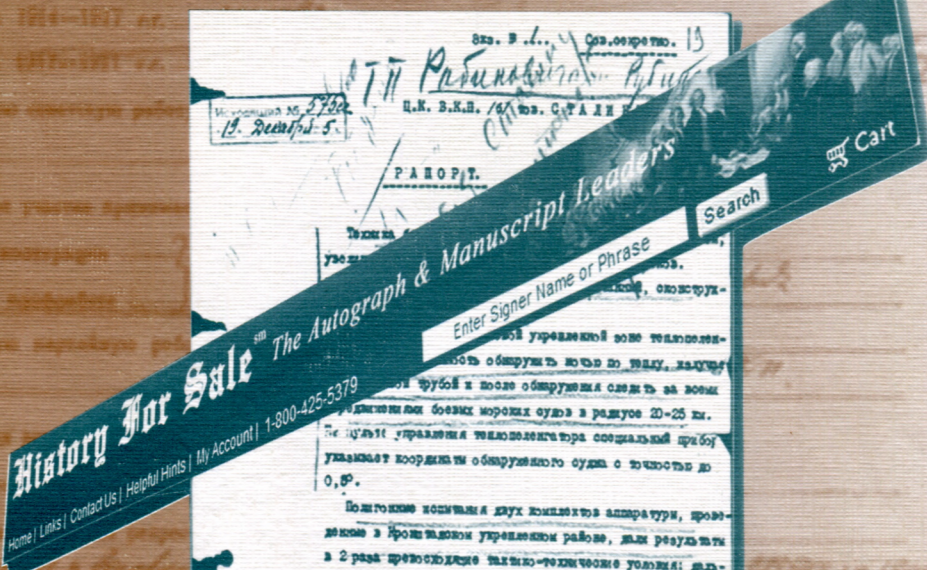
ДЛЯ ДЕЛЕГАТОВ ... НА ВІСЬОТІСЬКИЙ КОНФЕРЕНЦІЙ Р. К. П. (Большевиков).

АРХІВНІ ДОКУМЕНТИ

НА АУКЦІОНАХ СВІТУ

ЯК НОВА ЗАГРОЗА

НАЦІОНАЛЬНІЙ АРХІВНІЙ СПАДЩИНІ

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ АРХІВІВ УКРАЇНИ

Геннадій БОРЯК

**АРХІВНІ ДОКУМЕНТИ НА АУКЦІОНАХ СВІТУ
ЯК НОВА ЗАГРОЗА
НАЦІОНАЛЬНІЙ АРХІВНІЙ СПАДЩИНІ**

**Матеріали повідомлення
на 7-й Європейській конференції архівів
Варшава, 18–20 травня 2006 р.**

Київ 2006

Повідомлення, що готувалося до 7-ї Європейської конференції архівів (Варшава, 18–20 травня 2006 р.) і було виголошено англійською мовою під час проведення майстер-класу “План дії при катастрофах та надзвичайних ситуаціях” (*Disaster and Emergency Workshop*), являє собою короткий фрагмент аналітичного огляду “Крадіжки в архівах і національна архівна спадщина: Сучасні загрози та світовий досвід запобігання втратам”. Огляд готується до друку в часопису “Архіви України” (число 1–3, 2006). З його попередньою електронною версією можна ознайомитися на порталі “Архіви України” (<http://www.archives.gov.ua/Archives/CDIAL/Kradijky.pdf>) у розділі “Крадіжки в архівах”.

Ілюстрації взято із сайтів Інтернет-аукціонів; веб-адреси деяких із них, зрозуміло, вже не є чинними; інформацію про відповідні лоти збережено і подано станом на березень–квітень 2006 р. у розділі “Обережно! Архіви на аукціонах” (<http://www.archives.gov.ua/News/ArchAukcion/>).

Два епіграфи, між якими – відстань у 90 років, яскраво ілюструють зміну суспільної парадигми: “старі папери” “стають у пригоді” не задля розквіту “нашої національної краси”, як циро і романтично мріяли діячі культури доби Української революції, а заради задоволення особистих потреб власників деяких антикварних салонів у нашідні.

**Видруковано за сприяння
Фонду Катедр Українознавства (США)**

“У сей великий час слід згадати про те, що залишилося нам спадщиною від минулого, від того минулого, коли душа України не була ще так винищена, коли була можливість хоч на короткі часи вільно віддихнути, показати те, на що ми здатні.

Бережіть же те, що ще не розгублене по довгих дорогах мук і знуцання, через які пройшов наш народ, бережіть же, бо залишиться його не так вже багато, що року стає усе менш.

[...] Бережіть же їх, бо це ж те найкраще, що ми маємо, що дає нам право ставити себе поруч з іншими культурними народами, внести й свою вкладку до загального скарбу...

А їх теж що-року стає менш і менш. Частина гине, підлягаючи часу, частина псується від недбалства й неумілості, більшість розходить по руках, часто чужих, назавше вивозиться з України, бо попит на мистецькі речі останніми часами великий... Треба пильнувати, треба не випускати, міцно тримати у своїх руках [...]

Я знаю, не фахівцям досить трудно розібратись, що цінне, що ні. Але незабаром, я певен, настане час, коли ширше піде наука – рідна наука, коли побільшиться свідомість. А поки що бережіть усе – будь то шмаття, що валяється в пилу в закамарах на дзвіниці, старі ікони в ризниці, старі папери й книжки – усе стане у пригоді, усе знайде своє місце [...]

Микола Біляшівський. Квітень 1917 р.

“И вообще, считает [коллекционер. – Г. Б.] Киркевич, уникальные вещи не стоит держать в архивах. Когда о них знает только узкий круг лиц, легко похитить пару-тройку бесценных листов”.

Газета “Сегодня”, 24 травня 2006 р.

- ▶ World War II (2094)
- ▶ Other Wars (1219)
- Exploration & Science**
- ▶ Aviation & Space (1841)
- ▶ Explorers &
- ▶ Western Americans (519)
- ▶ Scientists, Inventors &
- ▶ Medicine (1984)
- ▶ Nobel Prize Winners (1364)
- Social Reformers**
- ▶ Black Americans (978)
- ▶ Famous Women (1471)
- ▶ Religion (602)
- ▶ Humanitarians (1172)

OUR 3RD & 4TH
The One You
novice collector
hardcover book
color photograph
collect. How to
documents. Hi
Where the histo
tural

Only \$25

SWANN

STATIONER • GALLERY •
bookstore • 100 York Road, 5th floor

ARTS • BOOKS • CHILDREN'S • MUSIC • MOVIES

100 YORK ROAD
5TH FLOOR
NEW YORK, NY 10021
212-691-1100

Maps & Atlases

SWANN is proud to be the exclusive dealer of all the world's leading travel maps and atlases. Unlike any other bookstore, we carry the most up-to-date, most complete, and most beautiful maps and atlases in print.

There's only one place to go for the most complete and up-to-date maps and atlases in the world. It's here. In our beautiful store and on our website: www.swann.com

Also, visit us at www.swann.com to find a huge selection of books and more.

Contact Our Specialists

Our General Specialists
212-691-1100 ext. 12
100 York Road, 5th floor
New York, NY 10021

European Specialists
212-691-1100 ext. 20
100 York Road, 5th floor
New York, NY 10021

Books & Atlases
Travel
Reference
Children's
General

Maps & Atlases
Travel
Reference
Children's
General

**SWANN'S
STATIONER • GALLERY •
bookstore • 100 York Road, 5th floor**

АНТИКВАРНЫЕ КНИГИ И Д
english version

english version

english version
указанной оптической системы
г. Москва, 1-й Ботанический проезд, д. 2/Б
т. (7-095) 945-43-00

295)-946-09-32

09-32
citeline.ru

10.00 do.

СТАРИННЫЕ

History For Sale

ГРАВЮРЫ

Home | Links | Contact Us
 Gift Locator Tool
 Send Us Your Comments
 Employee Signer & Henry
 S. L. Leathers
 President
 of Presidents &
 of Families (2156)
 Post Office (4036)
 Court (843)
 Post Office (911)
 (354)

1917
 1940
 1944
 1948
 1952
 1956
 1960
 1964
 1968
 1972
 1976
 1980
 1984
 1988
 1992
 1996
 2000
 2004
 2008
 2012
 2016
 2020
 2024
 2028
 2032
 2036
 2040
 2044
 2048
 2052
 2056
 2060
 2064
 2068
 2072
 2076
 2080
 2084
 2088
 2092
 2096
 2100

Want to read in your language?

English Swahili Dutch Spanish Chinese Hindi Urdu Persian

Co-Op of Free Translators

Questions about authenticity? Click Here

Prefer Family Format

Enter: Surname Name or Phrase

[Click Here to Enlarge Image or Drag Magnifying Glass to View Closeup](#)

JOSEPH STALIN. Rare ANS: "J. Stalin
Russian in light green pencil at upper left of first
typed DS by two officers, Sp. 87x11 1/2 U.S.S.
January 13 Headed: "Recor" Stalin has w
lit: "To Comrade Vorushilov" What does th
ran? The report was translated and
covery of an injured person
cations. Unlabeled
of first.

KOTITE

Asperopsis

- CATALOGUE
- ORDER
- WARRANTY
- PURCHASE
- ADDRESS
- NEWSLETTER
- CONTACT
- DOWNLOAD
- FAQS
- NEW ARRIVALS
- SUBJECT OF THE MONTH

Film	Music	Art	Architecture	Literature	History	Media
------	-------	-----	--------------	------------	---------	-------

1. Search for Categories:
Please select a category name

2. Search for Names:
Enter a name or parts of a name and
click on "Search".

© By NOTES ASSISTANCE. All Rights Reserved. Updated: 12 - 04 - 2011

Писемні історичні пам'ятки різних народів і держав становлять, як це не парадоксально, майже повсюдно **невизнане ядро** культурної спадщини. Ядро – тому що саме пам'ятки писемності є знаковими цивілізаційними маркерами, які позначають давність тієї чи іншої культури. А невизнане – через те, що більш виразні на перший погляд мистецькі шедеври – твори живопису, скульптури – традиційно посідають незрівнянно вищі місця в системі культурних цінностей, загалом мають порівняно більшу “суспільну привабливість” і ринкову вартість, аніж рідкісні книги і документи.

Ідеально структурованим для описування й обліку об'єктом є книжка. Тому *пам'ятки друку* загалом набагато повніше зареєстровані, їхня наявність і їхній рух (як законний, так і нелегальний) чіткіше відстежуються різними обліково-пошуковими інструментами.

Більше, ніж архівним документам, “пощастило” *рукописній книзі*. Кожна з них зареєстрована у відповідних облікових документах різного рівня в музеях, бібліотеках і архівах як окрема пам'ятка.

Що ж до *архівних документів*, то специфіка організації фондів, обсяги, прийняті системи обліку (поодиначний або облік у лінійних мірах) не дозволили досі жодному архіву у світі полічити всі свої документи. Довідково: за дуже приблизними підрахунками, Національний архівний фонд України складають від 5 до 7 млрд. одиниць документів. Подокументний облік повсюдно запроваджений лише стосовно унікальних, рідкісних документів. Масові документи як продукт діловодства різних часів, як комплекси особового або колекційного походження реєструються, як правило, поодиначно. І якщо в музеях і бібліотеках одна одиниця – це один експонат або його фрагмент, одна книга з фіксованим обсягом, де всі сторінки пронумеровані друкарським способом, то одна одиниця зберігання в архіві – а це основна одиниця обліку – може містити сотні документів на

тисячах аркушів, які нумеруються і перенумеровуються вручну не одним поколінням архівістів.

Особливості обліку, способи зберігання, характер доступу і користування (у музеях, наприклад, експонати взагалі не потрапляють до рук відвідувачів, там відсутнє саме поняття дослідник/читач), а головне – незрівнянно більші, порівняно з музейними експонатами і бібліотечними пам'ятками, обсяги (нагадаємо, в Україні на одного зберігача фондів припадає 3,5 км архівних полиць) – усе це стало сьогодні однією з причин, без перебільшення, **екстремальних умов**, у яких перебувають архівні документи і, зрозуміло, відповідальні за них архівісти.

Одним із парадоксів сьогодення став бурхливий розквіт аукціонної, у тому числі – незаконної, торгівлі документами. Спалах “суспільного” інтересу до паперових раритетів спричинено, не в останню чергу, й тим, що людству вдалося на сьогодні поставити відносно дійові бар'єри на шляху незаконного руху особливо цінних музейних (мистецьких) експонатів, – це і сучасні системи захисту і контролю, і централізований облік, і постійна увага до них Інтерполу, і наявність відповідного національного й міжнародного законодавства, що значно утруднюють, а подеколи – й унеможливають нелегальний трафік шедеврів світового мистецтва.

На цьому тлі, насамперед – у країнах Східної Європи перехідного періоду, колекціонери почали пильно придивлятися до можливостей “документального”, “книжкового” й “картографічного” бізнесу. Архівні документи виявились особливо беззахисними перед натиском жадоби легкої поживи.

За повідомленням французької страхової групи “Argos” (2002), щороку у світі *“викрадається культурних цінностей на суму 10 млрд. доларів. Повсюдно у світі, як у Старому, так і в Новому, картини не є єдиною ціллю злодіїв. Будь-який документ, давній або менш давній, дуже цінний або менш цінний, все, що має потенційного покупця, перебуває в небезпеці. Злодії розумні й хитрі [...] Такі країни, як Росія, Україна, Білорусь, Польща, колишня Чехословаччина, систематично спустошуються, грабуються організованими бандами, які викрадають культурні цінності на Сході, щоб продати їх на Заході. Крадуть задля продажу, продають тим, хто має гроші. Злодії, як правило, – із східних країн, покупці – із західних”*¹.

¹ <http://palimpsest.stanford.edu/byform/mailling-lists/exlibris/2002/02/msg00044.html>.

Статистика ФБР є скромнішою: воно оцінює мистецькі цінності, що викрадаються

На початку 2005 р. електронний форум “Exlibris” сповістив, що загалом, за експертними оцінками, бібліотеки світу лише за 2003–2004 рр. втратили через крадіжки до 6% своїх зібрань².

Протиправні операції з культурними цінностями посідають третє місце у світі (після незаконної торгівлі зброєю і наркотиками) серед злочинів міжнародного характеру³. При цьому, архівно-рукописний і картографічний сегменти порівняно з викраденими музейними цінностями набувають дедалі більшої ваги.

Статистика розкриття таких злочинів є невтішною: розкрити вдається лише кожну третю крадіжку (дані російських правоохоронних органів)⁴.

Комітет з безпеки Секції рідкісних книг і рукописів Американської асоціації бібліотек (RMBS Security Committee) починаючи з 1987 р. веде поточний реєстр крадіжок з бібліотек і архівів, базований на публічних повідомленнях у пресі. Повідомлення стосуються переважно США, а також Великобританії й окремих європейських країн.

За неповними даними цього ресурсу, перелік архівних і бібліотечних крадіжок, скоєних протягом лише 2005 р., змальовує масштабну картину глобальної катастрофи⁵.

Найбільш гучні випадки – це масштабне викрадення карт з Бібліотеки рідкісних книг і рукописів Бінека Йельського університету (вартістю 900 тис. доларів); зникнення 118-ти документів часів Громадянської війни з Національного архіву США (61 із них і досі не знайдено) та безпрецедентне за зухвалістю винесення із цього ж архіву документів з грифом “цілком таємно”; втрата рідкісних видань та близько півтори тисячі ілюмінованих рукописів з бібліотеки Університету Трасільванії (вартістю 500 тис. доларів); зникнення 8 тис. видань (у тому числі старовинних карт) з Британської бібліотеки.

Зазнали втрат від крадіжок також такі інституції: Архів Ефіопських студій Університету в Аддіс-Абебі; рукописні фонди одного з музеїв Фінляндії; Нью-Йоркська публічна бібліотека; Бостонська публічна бібліотека; Бібліотека Університету штату Юта; Бібліотека Ньюберрі (Чикаго); Бібліотека Томаса Балча в Лісбурзі, штат Вірджінія;

щороку, в суму 5 млрд. доларів: <http://te.verweg.com/pipermail/cpprot/2006-January/thread.html>

² <http://palimpsest.stanford.edu/byform/mailling-lists/exlibris/2005/02/msg00226.html>

³ Огуцов И. Б. Актуальные проблемы профилактики и раскрытия преступных посягательств на культурные и исторические ценности // Безопасность архивов и архивных фондов: Докл. и сообщ. на Всероссийской науч.-практ. конф. (30 нояб. – 1 дек. 1999 г.). – М., 2000. – С. 78–84.

⁴ Див.: <http://www.tbforum.ru/print.php?id=248&funky=print>

⁵ http://www.rbms.nd.edu/committees/security/theft_reports/theft_reports_2005.shtml#2005

Бібліотека Кеніон Коледжу (штат Огайо); Бібліотека Університету Норвіч; кілька бібліотек Нової Зеландії.

У лютому 2000 р. Сполучені Штати були приголомшені першою за всю майже 70-річну історію Національної служби архівів і документації (National Archives and Records Administration, NARA) **крадіжкою історичних документів, скоєною архівістом**. Із Середньоатлантичного відділення Національного архіву у Філадельфії викрадено і згодом продано колекціонерам 500 історичних раритетів, серед яких: понад 70 документів часів Громадянської війни включно з автографами президентів Авраама Лінкольна, Джона Адамса, Джеймса Медісона та ін., десятки документів щодо работоргівлі; понад 300 фотознімків, зроблених астронавтами у космосі та на Місяці. Розшук злодія тривав два роки, аж поки Національна архівна служба оголосила, що вона віднайшла 59 історичних документів: один із архівістів випадково натрапив на чотири документи, виставлені на продаж популярним онлайн-аукціоном “eBay”, і “впізнав” їх як належні до Національного архіву. Злодієм же виявився архівіст із 14-річним стажем Шон П. Обіц, який мав безпосередній доступ до унікальних документів (він займався виставками).

Тодішній Національний архівіст Джон Карлін заявив: “Я обурений цим викраденням федеральних документів колишнім архівістом. Нашим архівістам довірено зберігати найбільш важливі свідчення національної історії, а ця особа дискредитувала цю довіру... Я створив робочу групу на найвищому рівні задля перегляду внутрішніх заходів безпеки”⁶.

Гучна крадіжка вдарила по репутації “eBay”, – зрозуміло, що адміністрація аукціону не проводила експертизи запропонованих їй документів.

Під час слідства американські правоохоронці неодноразово скаржилися на відсутність детальних подокументних інвентарів архівних зібрань Національного архіву. Голова робочої групи Том Мілз пояснював це величезним – мільярдним – масивом документів, що зберігається в Національному архіві. Стало зрозуміло, що забезпечити **подокументний захист і контроль** – це нездійсненне завдання з огляду на його вартість.

Останніми роками європейська архівна спільнота також віч-на-віч зіштовхнулася з проблемою архівних крадіжок, що дедалі більше набувають рис масового явища і на європейському континенті.

⁶ <http://www.archives.gov/press/press-releases/2002/nr02-17.html>

Брутально викрадаються документи, унікальні рукописи, цінні стародруки, старовинні карти з архівосховищ і бібліотек Амстердама, Києва, Кракова, Лондона, Львова, Москви, Парижа, Петербурга, Риги, причому подеколи – просто у фантастичних масштабах. Так, Національною бібліотекою в Парижі розшукуються 30 тис. одиниць рідкісних книг та рукописів.

Як внутрішніх, так і зовнішніх крадіжок зазнали національні бібліотеки Великобританії, Шотландії, Нідерландів, Фінляндії і Данії, зокрема, постраждали від крадіжок картографічні зібрання Гельсінкі, Стокгольма, Копенгагена⁷.

В Україні з початку 90-х років викрадалися документи з архівів у Береговому (Закарпаття), Києві, Одесі, Миколаєві⁸. Особливо багато інституцій Пам'яті постраждали від крадіжок у Львові – крім двох державних архівів, це академічна Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника (нещодавно викрадено бл. 600 стародавніх карт), Наукова бібліотека Львівського університету, Львівська картинна галерея.

Спеціальної уваги потребує проблема торгівлі документами через **Інтернет-аукціони**.

Загалом, у респектабельному світі західних колекціонерів, що займаються книжковим, картографічним і документальним антикваріатом, вироблено певні правила гри, які декларує і яких намагається цивілізовано дотримуватися принаймні частина з них. Професійні організації колекціонерів, зокрема такі, як Асоціація торгівців антикварною книжкою Америки (The Antiquarian Booksellers Association of America) або Міжнародна ліга торгівців антикварною книжкою (The International League of Antiquarian Booksellers), проголошують серйозне ставлення до професійного Кодексу етики. У ньому, зокрема, наголошується, що члени асоціації категорично засуджують спроби купити, переховувати та перепродувати крадені книжки і дотичні матеріали, а також докладають зусилля до співпраці з правоохоронними органами у віднайденні і поверненні крадених матеріалів⁹.

Очевидно, наявність подібних структур хоча й не виключає архівних і бібліотечних крадіжок, але, принаймні, стримує їх, а організоване середовище полегшує розшуки викраденого.

⁷ Див., зокрема: <http://www.maphistory.info/europethefts.html>

⁸ Див. Спеціальний розділ порталу “Архіви України”:
<http://www.archives.gov.ua/Archives/Arhivy-Ukr.php#1>

⁹ <http://www.abaa.org/cgi-bin/abaa/abaapages/code-of-ethics>

У світі “документального антикваріату” вирує неприховано бурхливе життя. Серед сотень тисяч документів, що пропонуються на продаж, зокрема в Інтернеті, численними торгівцями раритетами, включно з такими поважними фірмами як “Сотбіс”, “Крістіс”, “Бонамс”, “Котте-Автографс”, “Свон Гелеріз”, “Бонамз енд Баттерфілдз” та сотнями інших, особливої популярності (і, відповідно, ринкової вартості) набувають останнім часом саме автографи видатних діячів, переважно минулого століття. Торгівля саме цими документами стає дедалі загрозливішою і поширюється в небачених масштабах. На “Сотбіс” у Лондоні продаються рукописи **Михайла Лермонтова**, листи **Івана Тургенєва**, укази російських царів¹⁰. Нещодавно через нез’ясованість усіх обставин походження “Сотбіс” зняв з торгів авторську партитуру Другої симфонії **Сергія Рахманінова** (за експертними оцінками, за рукопис могли запропонувати до 950 тис. доларів)¹¹.

У Берліні продається лист **Олександра Пушкіна** (прибл. за 300 тис. доларів), у Москві – альбом літографій **Пабло Пікассо** з автографом художника¹². На аукціоні у графстві Корнуолл майже за 10 тис. доларів продано акварель роботи **Адольфа Гітлера**¹³. Його портрет з особистим автографом у Лондоні продано за 22 тис. доларів¹⁴.

Шаленою популярністю користуються старовинні карти, що сотнями виставляються на продаж. Приклад – галерея “Свон” (США)¹⁵.

Характерно, що ціни на автографи за останні п’ять–сім років підскочили у 100–200 разів: якщо у 2000 р. стартова ціна на документи за підписом **Георгія Жукова** або **Йосипа Сталіна** на німецькому аукціоні “Котте-Автографс” ледь сягала 150 доларів¹⁶, то нині такі документи оцінюються в десятки тисяч доларів.

Елементарний пошук в Інтернеті за трьома ключовими словами лише англійською мовою – “автограф” + “онлайновий” + “аукціон” – дає ... **1 млн. 800 тис. посилань!**

На одному з європейських Інтернет-аукціонів автограф **Льва Троцького** продавався за 6 тис. євро. Це – остання сторінка, вилучена з якогось більшого машинописного німецькомовного тексту задля

¹⁰ <http://www.express-k.kz/2002/12/05/05.php>

¹¹ <http://www.cultcorp.ru/doc.html?id=8666&sid=122&date=08-12-2004>

¹² <http://www.grani.ru/Culture/m.24724.html>

¹³ http://www.proza.com.ua/news/05-11-2005_1_950c.shtml

¹⁴ http://www.hoolig.chat.ru/num2_1.html

¹⁵ http://www.swanngalleries.com/maps_atlases.cgi

¹⁶ Див.: <http://www.archives.gov.ua/News/ArchAukcion/#pr-1>

підпису автора, з датою: 1927 р. Візуально документ не має жодних свідчень щодо ознак приналежності до державного архіву. Але факт вандалізму був безспірним. Де решта машинопису, очевидно, позбавлена у такий спосіб жодних ідентифікаційних ознак, напевно, вже ніхто не дізнається¹⁷.

Взагалі, переважна більшість т. зв. “автографів” являють собою по-варварськи вилучені (скоріше – видерті!) із справ перші аркуші офіційних документів з резолюціями адресатів або останні аркуші документів – з підписами авторів.

Сайт одного американського аукціону привертає увагу відверто цинічною рекламою (“180 тисяч автографів на продаж. Автентичність – 100%. Помірні ціни. Доступні всі категорії [документів]”) і промовистою назвою: “Історія на продаж”¹⁸. Тут пропонувались як мінімум сім документів, вилучених з архівних справ, з явними ознаками приналежності до одного з державних архівосховищ: три автографи Йосипа Сталіна (ціна – від 25 до 45 тис. доларів)¹⁹; один – В’ячеслава Молотова (999 доларів)²⁰; три документи 1947 р. за підписами Леоніда Брежнєва (2,5 тис. доларів)²¹ та Микити Хрущова (4,4 – 4,9 тис. доларів)²².

Є підстави припускати наявність ознак перебування на державному зберіганні (для остаточного висновку, зрозуміло, потрібна професійна експертиза) й автографа Лаврентія Берії (1926), виставленого на продаж за 5 тис. доларів²³.

Турботливий антиквар – респектабельний президент компанії “Історія на продаж” Тодд М. Аксельрод, що “скромно” називає свою колекцію однією з найбільших у світі, забезпечує тексти усіх російськомовних документів кваліфікованим перекладом англійською

¹⁷ Для порівняння щодо порядку цифр: Галерея Фрейзера (Великобританія) пропонує інший автограф діяча (1926) за 1,7 тис. фунтів стерлінгів, знаменитий американський аукціон “eBay” – оригінал Наказу Револьюційної Військової ради від 15.12.1919 за № 343 з підписом Льва Троцького за 8–9 тис. доларів (до речі, з ознаками приналежності до державного архіву). Німецький “Kotte-Autographs” автограф Л. Троцького (1933) оцінив у 4,6 тис. доларів.

¹⁸ <http://www.historyforsale.com/html/default.asp>

¹⁹ <http://www.historyforsale.com/html/printfriendly.asp?documentid=217253;>

<http://www.historyforsale.com/html/printfriendly.asp?documentid=262319;>

<http://www.historyforsale.com/html/printfriendly.asp?documentid=262313>

²⁰ <http://www.historyforsale.com/html/prodetails.asp?documentid=261568&start=1>

²¹ <http://www.historyforsale.com/html/printfriendly.asp?documentid=264499>

²² <http://www.historyforsale.com/html/printfriendly.asp?documentid=258501;>

<http://www.historyforsale.com/html/printfriendly.asp?documentid=258503>

²³ <http://www.historyforsale.com/html/printfriendly.asp?documentid=262802>

мовою. А для зручності пошуку надає повний список авторів документів (понад 15 тис. прізвищ)²⁴.

Тодд Аксельрод є автором кількох книг з питань колекціонування й антикваріату, зокрема – “Практичного посібника з історичних документів” для колекціонерів з підзаголовком: “Як заволодіти історією”²⁵. Книга розрахована як на новачків, так і досвідчених колекціонерів і, за задумом автора, відкриває “захоплюючий світ” зупинення миттєвостей історії. Як це робиться? Шляхом інвестицій в історичні документи, в тому числі, як бачимо, – й тих, що напевно не пройшли професійної експертизи перш ніж потрапити з державних архівів іншої країни в яскравий і привабливий світ “Історії на продаж”.

Крім любові до історії, колекціонерів об’єднує й дещо інше: у їхньому середовищі культивується думка, що збирання автографів – це надійний спосіб довготермінового інвестування. Залишається почекати лише 3–5 років, – й інвестиції починають приносити прибуток. З фінансової точки зору історичні документи – це статок, що ніколи не знецінюється.

Одразу після віднайдення на аукціонах оригіналів документів зі слідами видирання з архівних справ та іншими ознаками Держкомархів надав державним архівам відповідні доручення щодо експертизи цих документів і посилення контролю за користуванням документами з підписами політичних лідерів ХХ ст. у читальних залах. Про знахідку поінформовано російських колег, оскільки, за даними попередньої експертизи, згадані документи можуть походити з фондів федеральних архівів Росії.

Видається, що архівні документи виставляються на продаж і на російських Інтернет-аукціонах. Потужний ринок уже фактично сформований у Москві. Серед найбільш популярних – “Антикварні книги і рукописи”²⁶, спеціальний аукціон для торгівлі старовинними гравюрама²⁷, аукціон “Antik.Wariat.Ru”²⁸ тощо.

Власники російських Інтернет-аукціонів також декларують дотримання правил “хорошого тону”. Один із них застерігає: *“Книга должна находиться в полной и безраздельной собственности предлагающего ее лица. Книга не должна иметь печатей государственных*

²⁴ <http://www.historyforsale.com/html/displaysigners.asp>

²⁵ <http://www.historyforsale.com/html/prodetails.asp?documentid=263034>

²⁶ <http://www.rarebook.ru/index.htm>

²⁷ <http://www.gravura.ru/>

²⁸ <http://www.antikwariat.ru/>

библиотек или музеев либо следов от стертых печатей”²⁹. Чи завжди дотримуються цих приписів?

На одному з аукціонів знаходимо документ за підписом **Олександра І та “Анкету Ильича”**³⁰. Останній документ, запропонований колекціонером з м. Актобе (Казахстан), – власноручно заповнена Володимиром Леніним анкета делегата партійної конференції 1921 р. з типовою для документів з колишніх партійних архівів штампованою пагінацією у правому верхньому куті. Документ професійно відреставрований. Початкова ціна на 20 березня 2006 р. склала всього 500 доларів (?!); на початку квітня вона піднялася до 2 тис. доларів³¹.

Автограф Олександра І пропонується колекціонером з м. Архангельська... усього за 30 доларів, причому початкової ставки за тиждень торгів не досягнуто³². Водночас, на відміну від імператорського підпису, за автограф відомого хокеїста Анатолія Тарасова просять 1 тис. доларів³³.

На сайті міжнародного аукціону “Аукционы-SU”³⁴, що оперує на пострадянському просторі, вражають цинічно відверті назви розділів (“Документы, фотографии, литература”, “Орденские книжки и грамоты к орденам”, “Удостоверения к медалям”, “Красная Армия, СА, ВМФ, ВВС, ПВО...”, “ВЧК–КГБ, НКВД–МВД”, “Дипломы, грамоты”, “Прочие документы”). Вони промовисто свідчать про наміри організаторів продавати буквально все, на що існує попит. Тут, зокрема, є постери епохи Л. Брежнєва, надзвичайно популярні сьогодні фотографії часів Другої світової війни, інші раритети часів Радянського Союзу, імператорської Росії.

На цьому аукціоні з’явилася колекція під назвою “Feldpost”, в архівному походженні якої немає жодних сумнівів. Йдеться про 400 листів німецьких вояків періоду Другої світової війни, запропонованих на продаж за безпрецедентно малу ціну (140 доларів!) колекціонером із Запоріжжя³⁵. По-перше, упродовж майже півстоліття такого роду документи були надбанням виключно архівних спецфондів. Подекуди вони протягом тривалого часу зберігалися в архівах як розсип – у неупорядкованому і необлікованому вигляді. По-друге, обсяг колекції свідчить про її цілісний характер, досягти якого за рахунок

²⁹ <http://www.rarebook.ru/u029.htm>

³⁰ За адресою: <http://www.antikwariat.ru/categoriesparent2112>

³¹ http://www.antikwariat.ru/showpic.php?pic=uplimg/mb101135_456764408_mainpic.img

³² <http://www.antikwariat.ru/lot118902>

³³ <http://www.antikwariat.ru/lot119525>

³⁴ <http://auction-su.com/aboutus.php>

³⁵ <http://auction-su.com/auctiondetails.php?id=101643>

спорадичного придбання окремих одиниць просто неможливо. Потрете, мінімальна ціна свідчить про бажання власника у будь-який спосіб якнайшвидше позбутися документів.

На цьому самому аукціоні колекціонером з Києва за 100 доларів пропонується особова справа Героя Радянського Союзу, полковника Івана Сергійовича Кіпотя (із закресленим архівним номером на обкладинці і з тисненням “Министерство Вооруженных сил СССР”). Подібні справи зберігаються в Центральному архіві Міністерства оборони РФ³⁶. Щоразу тут з’являються нові аналогічні документи³⁷.

Звичайно, цим скромним переліком не вичерпується масив “легальних” операцій (у сенсі – інформація про які є публічно доступною) з продажу документів через Інтернет-аукціони. Решту масиву документів, які є предметом купівлі–продажу, можна порівняти з величезним айсбергом, захованим від водою, а точніше – в тіні.

В Україні на тлі бурхливого розквіту “чорного” ринку аукціонна торгівля (в тому числі – документами) лише починає розвиватися, але впевнено набирає обертів. За влучною характеристикою експертів, “Україна поростає аукціонами, як дерево листям”³⁸. Зрозуміло, передусім ідеться про торгівлю мистецькими творами. Але з огляду на світові тенденції найближчим часом на українських аукціонах слід очікувати масової появи документів, передусім – т. зв. “автографів”. Популярними стають аукціони київської галереї “Антик-центр” (виступає також як “Андреевский спуск, 3”, “Эпоха”), “Азбука”, “Лоток”, “Галерея L-art” тощо. Характерна особливість “українського продажу”: власники, як правило, не дуже широко афішують його, повідомляють про проведення акцій лише “своїх”, перевірених покупців. По два–три антикварних салони працюють у кожному містечку України (у великих містах – до десяти). У Києві їх 20. Для порівняння: у Москві – 200, у Парижі – 1500³⁹. Отже, перспектива розвитку в Україні є.

З початку 2006 р. на порталі Держкомархіву систематично подаються відомості про дотичні документи ймовірно архівного походження, пропоновані на продаж Інтернет-аукціонами (див. розділ: “Обережно! Архіви на аукціонах”)⁴⁰.

³⁶ <http://auction-su.com/auctiondetails.php?id=101669>

³⁷ <http://www.archives.gov.ua/News/ArchAukcion/#pr-4>

³⁸ <http://www.uaportal.com/>

³⁹ <http://www.alpha-avizo.com/index.php?page=art&file=ET7/a>

⁴⁰ <http://www.archives.gov.ua/News/ArchAukcion/>

Американське суспільство продемонструвало блискавичну реакцію на загрози як на владних рівнях (збільшення бюджету Національного архіву на 2006 р.), так і у професійній сфері. На порталі Національного архіву з'явився спеціальний розділ із зверненням до публіки: *“Допоможіть Національному архіву відновити втрачені і викрадені документи”*⁴¹, де вміщено, зокрема, перелік досі не знайдених документів.

Активно включилось у боротьбу з крадіжками Товариство американських архівістів (The Society of American Archivists, SAA). На останньому щорічному зібранні у Новому Орлеані (серпень 2005 р.) воно вперше провело спеціальну сесію “Архівні крадіжки і безпека: Що робити з неймовірним?” (нагадаємо, що ще в середині 90-х років товариство випустило посібники: “Бібліотеки і архіви: Огляд ризиків і запобігання втратам”, “Захист Ваших колекцій: Посібник з архівної безпеки”⁴², а нещодавно підготувало “Інструкцію для персоналу [архівів] з безпеки щодо крадіжок”⁴³).

Останнім часом з'явилася низка інших спеціальних рекомендацій і правил щодо запобігання втратам при надзвичайних ситуаціях, профілактики цих ситуацій, включно з крадіжками.

Серед них – популярна праця Уільяма Моффета “Правила стосовно крадіжок у бібліотеках”⁴⁴. У додатку до “Правил” вміщено важливий документ – текст законопроекту “Про крадіжки та пошкодження бібліотечних матеріалів” (Draft of Model Legislation: Theft and Mutilation of Library Materials), у якому, зокрема, зазначено, що він потребує узгодження із законодавством кожного штату і гармонізації на загальнонаціональному рівні.

Північно-Східний центр консервації документів розробив рекомендації “Надзвичайні ситуації: запобігання втратам при затопленні і пожежі, від біологічних агентів, крадіжок і вандалізму”⁴⁵ та опублікував фундаментальний посібник “Безпека колекцій: Планування і запобігання [втратам] у бібліотеках і архівах” (Collections Security:

⁴¹ <http://www.archives.gov/research/recover/>

⁴² Див.: http://www.rbms.nd.edu/standards/theft_guidelines.shtml#top

⁴³ <http://www.ferris.edu/library/SpecCollections/SAA/Securityinstructions.pdf>

⁴⁴ Moffett William. Guidelines Regarding Thefts in Libraries, in: College and Research Libraries News, March 1988, pp.159–62; ACRL Guidelines Regarding Thefts in Libraries http://www.rbms.nd.edu/standards/theft_guidelines.shtml#top. Переглянута версія: <http://www.ala.org/ala/acrl/acrlstandards/guidelinesregardingthefts.htm>.

⁴⁵ Опубл. в російському перекладі:

<http://user823621.sf1000.registeredsite.com/ruplam32/rusec31.htm>

Planning and Prevention for Libraries and Archives, by Karen E. Brown and Beth Lindblom Patkus)⁴⁶.

По-новому сприймається класична праця Джона Дженкінса “Крадіжки рідкісних книг і рукописів: Система безпеки для бібліотекарів, продавців книг і колекціонерів” (Нью-Йорк, 1988)⁴⁷. Актуалізувалися правові аспекти проблеми, викладені у праці Вінсента А. Тотки “Захист від крадіжок користувачів в архівах: Правова перспектива і проблеми” (1993)⁴⁸.

Найбільші бібліотеки США розпочали тотальну інвентаризацію своїх рукописних і картографічних колекцій. Значні кошти спрямовуються на оцифровування, передусім картографічних колекцій. Картографічним зібранням, що, на відміну від архівних, мають цілком осяжний обсяг, так би мовити, “пощастило”: ставши об’єктом крадіжок, вони водночас стали предметом масштабного оцифровування, що з часом, очевидно, приведе до повного ізолювання оригіналів від публічної зони – читальних залів.

У низці заходів, що пропонуються, привертає увагу один ключовий аспект: *правила роботи з документами для дослідників мають повною мірою поширюватися на персонал.*

Французький бібліотекар Ф. Лапер’є (Бібліотека Середземноморського університету, Марсель), автор однієї з останніх публікацій з проблеми крадіжок і незаконної торгівлі книжками і документами під назвою “Копернік, Галілей, Птолемей та інші автори. Рух крадених книжок зі Сходу до Європи”, наголошує саме на західному векторі трафіку викрадених на Сході цінностей і доходить невеселого висновку: сьогодні не можна покладатися на найновітніші технології і на дослідників, що зовні пристойно виглядають; не довіряти, на жаль, доводиться й своїм колегам...⁴⁹

У відповідь на масове викрадення з музейних, бібліотечних і архівних сховищ у Великобританії у 1998 р. з’явився практичний посібник “Безпека в музеях, архівах і бібліотеках”, виданий Групою безпеки музеїв і галерей під егідою Комісії музеїв і галерей.

⁴⁶ Див.: <http://www.nedcc.org/plam3/tleaf312.htm>

⁴⁷ Jenkins, John J. Rare Books and Manuscript Thefts: A Security System for Librarians, Book-sellers and Collectors. New York: Antiquarian Booksellers Association of America, 1988.

⁴⁸ Totka, Vincent A., Jr. "Preventing Patron Theft in the Archives: Legal Perspectives and Problems." *American Archivist* 55 (1993): 664–72). Онлайнкову версію публікації можна знайти на MSN.

⁴⁹ *Lapèlerie François*. Copernic, Gùllée, Ptolémée et les autres. Trafics de livres précieux en Europe de l’Est // BBF (Paris). – 2001. – Т. 46, No 6. – P. 6–13; <http://www.enssib.fr/bbf/bbf-2001-6/1-lapelerie.pdf>

Нове, адаптоване до умов сьогодення видання посібника (2003) орієнтує спеціалістів передусім на запобігання крадіжкам. Рада музеїв, бібліотек та архівів Великобританії публікує розширений і доповнений варіант видання⁵⁰.

У квітні 2002 р. Національною бібліотекою Уельса проведено спеціальний семінар під промовистою назвою “Відповідаючи на крадіжки”⁵¹.

2003 р. розроблено “Нові рекомендації з безпеки колекцій у музеях, архівах, бібліотеках Великобританії”⁵² – фундаментальний посібник, результат об’єднання зусиль 70-ти установ країни, спеціалісти з яких інтегрували свій багатий досвід із збереження культурної спадщини.

На сайті Ради музеїв, бібліотек та архівів Великобританії представлено допоміжні сторінки щодо дій у надзвичайних ситуаціях у музеях, архівах, бібліотеках, зокрема “Правила щодо дій у випадку крадіжки чи злочинного або випадкового пошкодження (включно із застрахованими матеріалами)”⁵³. Є готові форми, які підлягають оперативному заповненню в онлайн-режимі у випадку катастрофи, виявлення факту крадіжки⁵⁴.

Свідченням поступового усвідомлення страшної загрози архівам став круглий стіл “Міжнародне співробітництво у захисті від крадіжок та незаконної торгівлі архівами”, проведений на конгресі у Відні у серпні 2004 р.⁵⁵ під головуванням французького колеги Паскаля Евена. Його учасники відзначили, що однією з причин почастищення крадіжок є стрімке зростання чисельності відвідувачів, серйозні зміни у їхньому складі (до архівів “пішов” “масовий” користувач), зростання колекційної вартості певних груп документів (передусім автографів). Визнано необхідність ретельнішого вивчення приватного ринку продажу предметів культурної спадщини, в тому числі – через Інтернет.

Обговорено проблему антикварного ринку, зокрема відзначено, що держава позбавлена можливості жорстко впливати на ринок. З

⁵⁰ <http://www.resource.gov.uk/action/managingrisk/managingrisk.asp>

⁵¹ Див. звіт: <http://www.maphistory.info/aberseminar.html>

⁵² Див.: <http://te.verweg.com/pipermail/msn-list/2003-June/000055.html>; також:

<http://www.swmlac.org.uk/print.php?ID=28&SID=444>

⁵³ http://www.mla.gov.uk/webdav/harmonise?Page/@id=73&Document/@id=19259&Section/@stateId_eq_left_hand_root|/@id=4332&Session/@id=D_YKcr786sGgWDv11bptIWb

⁵⁴ http://www.mla.gov.uk/webdav/harmonise?Page/@id=73&Document/@id=19293&Section/@stateId_eq_left_hand_root|/@id=4332&Session/@id=D_YKcr786sGgWDv11bptIWb

⁵⁵ Див.: <http://www.wien2004.ica.org/fo/programmes.php?ctNv1=1&ctNv2=29&id=358&dt=&vd=1093437000>

іншого боку, тут треба діяти обережно, оскільки реакцією на тиск з боку держави може стати подальша тінізація ринку і неможливість встановлення ділових контактів з колекціонерами з метою виявлення кримінальних оборудок.

Наголошувалося на необхідності поглиблення міжнародної співпраці, вироблення адекватних заходів, у т. ч. створення спостережних рад із захисту архівних фондів різних країн світу. Керівник архівної служби Росії Володимир Козлов запропонував науковий підхід до класифікації крадіжок і злодіїв⁵⁶.

Попри деякі позитивні напрацювання і обмін думками, загальне враження від обговорення проблеми на Круглому столі можна кваліфікувати як невтішне: більшість колег засвідчили нашу майже цілковиту безпорадність.

Втім, наступного року розпочалися більш енергійні дії.

У квітні 2005 р. на засіданні Європейського бюро національних архівів (EBNA) в Люксембурзі було створено робочу групу для вивчення проблеми крадіжок в архівах Євросоюзу.

У вересні 2005 р. у Стокгольмі відбувся семінар, на якому було підсумовано результати дискусії і проголошено про підготовку масштабного європейського форуму з цієї проблеми у 2007 р.

У жовтні 2005 р. за підписом Томаса Лідманна, директора Національного архіву Швеції, було поширено Звіт до Європейського бюро національних архівів про стокгольмський семінар під назвою “Захист архівних зібрань від крадіжок”. Рекомендації для архівів ЄС викладено у п’яти наступних блоках (їх опрацювали п’ять відповідних робочих груп):

1. Правова практика і досвід повернення викрадених документів;
2. Запобіжні заходи і захист власності;
3. Поглиблення навчання і усвідомлення;
4. Нинішня ситуація з крадіжками в архівах;
5. Організація.

Наступним кроком стала підготовка спеціального розділу під назвою “Заходи щодо запобігання крадіжкам” у підсумковому документі “Звіт про архіви у розширеному Євросоюзі”, підготовленому на замовлення Ради Європи у листопаді 2005 р.⁵⁷

У названих документах прозвучали перші реальні пропозиції щодо протидії незаконному обігові документів, зокрема: зобов’язання

⁵⁶ *Тюрина Е.* Кражи в архивах и их предупреждение // Отечественные архивы. – 2004. – № 6. – С. 13–14; http://www.rusarchives.ru/publication/icaiv_i.shtml

⁵⁷ Опубл. на сайті Єврокомісії:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/edoc_management/introreportArch_en.htm

торгівців антикваріатом вести реєстр об'єктів із зазначенням їхнього походження; моніторинг каталогів антикварних продажів; звільнення від податків свідомих громадян, які набули крадені цінності і повернули їх до архіву; посилення контролю за рухом документів усередині архіву; поширення на співробітників архівів практики видавання користувачам до читальних залів копій документів замість оригіналів; активізація досліджень методик спеціального маркування документів; вивчення можливостей скористатися вже існуючою в країнах Євросоюзу бібліотечною мережею безпеки Лібер (The Liber Security Network)⁵⁸, створення загальноєвропейської бази даних викрадених документів, подібно до бази викрадених мистецьких творів. У рамках EBNA спеціальна робоча група має ретельно опрацювати проблему і представити її на спеціальній конференції у 2007 р.

Майже одночасно із зустріччю у Стокгольмі проблема крадіжок в архівах обговорювалася (також уперше на форумі такого формату) на Шостій загальній конференції Євразіки у Львові (вересень 2005 р.).

Керівники архівних служб десяти європейських і азіатських країн прийняли Заяву, в якій, зокрема, в контексті недавніх європейських архівних крадіжок констатувалося, що архівні цінності стають предметом дедалі більш активної купівлі–продажу. Серед причин цього явища названо: порушення нормативних документів, що регулюють умови доступу і руху документів, низьку соціальну захищеність архівістів, застарілість засобів охорони. З метою організації протидії незаконному обігові сторони взяли на себе такі зобов'язання: взаємного інформування про випадки виявлення архівних цінностей, що незаконно перебувають на території їхніх держав; обміну підсумковою інформацією за результатами завершених слідством справ про крадіжки; звернення до урядів своїх країн з пропозицією проаналізувати чинні законодавчі бази, передбачити посилення відповідальності за викрадення і незаконний обіг архівних цінностей, вжити додаткових заходів щодо посилення охорони архівів, підвищення соціальної захищеності та престижу професії. Запропоновано спеціально розглянути проблему на одному з архівних саммітів⁵⁹.

Отже, архівна спільнота поступово починає усвідомлювати, що викрадення архівних документів стає реальною і надзвичайно серйозною загрозою для архівів.

Спробуємо сформулювати основні причини посилення цієї загрози:

⁵⁸ www.kb.dk/liber/news/library_security.htm

⁵⁹ Опубл.: <http://www.archives.gov.ua/News/EVRAZIKA.php#3>

- депрофесіоналізація користувача (у читальних залах архівів з'явився “масовий”, “неакадемічний” дослідник);
- понаднормативне обслуговування користувачів;
- неспроможність читальних залів архівів вмістити всіх бажаючих;
- зростання попиту на архівні документи, особливо – на автографи видатних діячів; у східній частині європейського континенту – бурхливий розвиток “нецивілізованого”, “чорного” ринку;
- відсутність або недієздатність жорстких законодавчих норм у національному законодавстві, що зобов'язували б антикварні салони провадити обов'язкову експертизу походження архівних документів;
- низька соціальна захищеність архівістів Східної Європи, що створює систему кадрової кризи і провокує “внутрішні” крадіжки;
- недостатній рівень технічних засобів захисту в окремих східно-європейських країнах;
- недосконалість внутрішніх норм, що регулюють доступ до документів та їхній рух усередині архівів;
- наявність поівняно незначного обсягу копійного фонду користування документами, що призводить до інтенсивного видавання оригіналів як до читальних залів, так і в робочі кімнати співробітників. В архівах України, наприклад, він становить менш як 3% від загального масиву документів Національного архівного фонду.

Можна констатувати, що у світі на початку третього тисячоліття сформувався потужний нелегальний ринок, на якому циркулюють документи, викрадені не лише з державних, але й із приватних архівів.

Принциповою відмінністю архівних крадіжок від крадіжок у музеях і бібліотеках є те, що в архівах функцію постачальника документів на ринок виконує **в абсолютній більшості випадків корумпований архівіст, тьбто “внутрішній” злочин.**

Якщо із “зовнішнім” злочинем в особі дослідника можна ефективно боротися засобами технічної безпеки, а також шляхом обмеження руху оригіналів в архіві за рахунок видавання для роботи цифрових та інших копій, то перед “внутрішнім” злочинем архівні документи є незахищеними. Провести маркування усіх документів поаркушно і в такий спосіб унеможливити переміщення оригіналу документа за межі архіву є фізично нездійсненним в жодному архіві світу через великий обсяг документів.

Фатальною особливістю архівної крадіжки, на відміну від музейної або бібліотечної, є те, що вона менше візуалізується: як правило, факт зникнення документа встановлюється під час або перевірки

наявності (інвентаризації), або надходження запиту на відсутній документ, тому між моментом крадіжки і встановленням факту крадіжки всередині архіву можуть пройти роки.

Отже, доходимо висновку, що повністю уникнути внутрішніх крадіжок в архіві на сьогодні неможливо, тому треба зосередити скоординовані на міжнародному рівні зусилля на виявленні на ринку крадених документів і створенні перешкод на шляху незаконного обігу документів.

Запобігти незаконному обігові можна лише через оперативне (і неопублічне, принаймні, до часу) поширення відомостей про викрадений документ або пам'ятку. В який спосіб?

Пропонується розвинути тезу із “Звіту про архіви у розширеному Євросоюзі” про створення загальноєвропейської бази даних викрадених документів, подібно до баз викрадених мистецьких творів і рідкісних книжкових видань. Нагадаємо, що централізований і систематичний облік викрадених музейних і бібліотечних раритетів ведуть як спеціальні міжнародні і національні організації (Інтерпол⁶⁰, Мережа безпеки музеїв⁶¹, Комітет з безпеки Секції рідкісних книг і рукописів Американської асоціації бібліотек США, RMBS Security Committee⁶²), так і різні електронні форуми (“Інтерлок”⁶³, “Екслібріс”⁶⁴, “Історія карт/Історія картографії: Введення до предмета”⁶⁵, “Музей картографічної спадщини”⁶⁶) тощо. Викрадені раритети подеколи фіксує навіть Міжнародна асоціація торгівців антикварними картами⁶⁷.

Серед мистецьких об'єктів, що потрапили до поля зору, зокрема, міжнародної кримінальної поліції, є ілюміновані середньовічні рукописи, але немає автографів американських президентів, викрадених з Національного архіву США; водночас, з точки зору ринкової вартості, між цими документами немає принципових відмінностей, різниця лише в порядку цифр. Отже, втрачений архівний документ ще не знайшов свого місця у системі викрадених культурних цінностей. Централізова-

⁶⁰ Див. спеціальний розділ сайту Інтерполу “Stolen Works of Art”:

<http://www.interpol.int/Public/WorkOfArt/Default.asp>

⁶¹ Museum Security Network (MSN). Підтримується Міжнародною радою музеїв (ICOM) та Міжнародною радою безпеки музеїв (ICMS) (<http://www.museum-security.org/>).

⁶² http://www.rbms.nd.edu/committees/security/theft_reports/

⁶³ Реєстрація: <http://lists.webjunction.org/mailman/listinfo/publib>

⁶⁴ <http://palimpsest.stanford.edu/byform/mailling-lists/exlibris/>

⁶⁵ <http://www.maphistory.info/theftlinks.html#libraries>

⁶⁶ <http://www.carto.com/mapthefts.html>

⁶⁷ <http://www.antiquemapdealers.com/>

на реєстрація таких об'єктів не ведеться ні міжнародними правоохоронними структурами, ні професійними чи громадськими організаціями.

Отже, є цілком очевидною доцільність запровадження і ведення централізованого обліку викрадених документів і пам'яток на міжнародному рівні. Така база даних під умовною назвою **“Втрачені архіви”** може бути створена спільними зусиллями архівної спільноти на базі однієї з професійних міжнародних організацій. База має охоплювати архіви не лише країн ЄС, а усієї Європи з огляду хоча б на той факт, що основним джерелом надходжень архівних раритетів є східноєвропейські архіви, а основним ринком збуту – західні аукціони. До того ж, глобалізаційні процеси у цій кримінальній сфері давно вже ліквідували кордони в Європі. Логічним видається створення такого загальноєвропейського реєстру викрадених документів і пам'яток в рамках Європейського відділення МРА.

До бази можна включати усі об'єкти, зареєстровані у різних країнах як викрадені й описані на різних рівнях – груповому, по документному або поодиночному – на основі Міжнародного стандарту архівного описування документів ISAD (G).

Доступ до реєстру має бути обмеженим й адміністрованим. З ним можуть працювати, скажімо, лише представники правоохоронних органів, спеціальних груп експертів, керівництво національних архівів та архівних служб. Ця ініціатива вже обговорювалася з керівництвом польської архівної служби. знайшла у колег принципову підтримку.

Паралельно доцільно запровадити іншу базу, з цілком відкритим доступом ззовні, – вона мала б акумулювати усі підозрілі з точки зору походження документи, виявлені на аукціонах світу. Сюди можуть також включатися дані про всі випадки віднайдених і повернутих документів/справ. За цієї базою під умовною назвою **“Знайдено на аукціонах. Повернуто до архівів”** кожен архів може шукати і розпізнавати “свої” викрадені цінності і водночас надавати відомості про повернуті документи, а також про обставини кримінальних справ, за якими завершено слідство і відбулися судові вироки.

Цілком очевидно, що такий проект може забезпечити якісно новий рівень міжнародної координації у протидії крадіжкам і віднайденні викрадених документів.

Можна рекомендувати також створення подібних реєстрів в усіх регіональних відділеннях Міжнародної ради архівів.

Питання про відкритість інформації про викрадені документи потребує спеціальної дискусії. Із власного досвіду можемо констатувати, що за наявності *нелегального*, *“нецивілізованого”*, тобто *“чорного”* ринку

в Центрально-Східній Європі з виразними криміногенними ознаками поширення інформації про крадені документи до певного часу не може бути публічним, оскільки спонукатиме нелегальних колекціонерів до знищення або довготривалого переховування документів, які “засвітились” як крадені.

Серйозному переосмисленню підлягає система безпеки архівів. Майже всі елементи існуючих систем (як технічні, так і організаційно-процедурні) спрямовані на недопущення до документа “зовнішнього” злодія. У той же час сьогодні майже 100% архівних крадіжок здійснюються працівниками архівів. Тому ключовою позицією у переліку заходів, яких необхідно вжити задля запобігання крадіжкам, є стратегічна переорієнтація із “зовнішнього” злодія на “внутрішнього”. Отже, слід міняти **філософію запобіжних заходів** і, як мінімум, поширити на персонал архівів максимально широке коло заборон і обмежень, які досі були майже виключно спрямовані на дослідників, або ширше – на “зовнішніх” користувачів. Це стосується передусім контролю за рухом документа на всіх етапах його шляху від коробки у сховищі до повернення на місце.

До перспективних заходів можна додати маркування окремих – унікальних та особливо цінних – документів спеціальними штемпелями, голограмами, електронними чіпами та інші технологічні новації. **Єдиний фактор, з яким людство, очевидно, ніколи не дасть собі ради, – фактор “внутрішнього” злодія, або, іншими словами, – фактор професійної зради.** Перед ним безсилі всі технічні засоби захисту й охорони. Найсучасніші системи спостереження не дадуть змоги простежити за кожним рухом архівіста. А встановити електронний захист мільярдів документів поаркушно не може дозволити собі жоден архів у світі.

STATE COMMITTEE ON ARCHIVES OF UKRAINE

Hennadii BORIAK (Ukraine)

**THEFTS IN ARCHIVES:
NEW DANGER, NEW CHALLENGE
HOW TO PREVENT LOSSES**

**Position Paper
presented at the VII European Conference on Archives
«Archivist: Profession of the Future in Europe»,
Warsaw, May 18–20, 2006**

Kyiv 2006

According to the French Insurance Group Argos (2002), “about \$10 bln of art treasures are stolen and sold every year. Everywhere in the world, in the Old World, in the New World... And paintings are not the only target of thieves. Any kind of a document or manuscript, more or less ancient, more or less precious. Everything that has a potential buyer is in danger. And thieves are clever and tricky [...]. Documents (not only ancient books) in libraries or archives are regularly stolen, and they are supposed to be very well protected, by custodians or by sophisticated equipments. And a recent paper has been published (in French) about the theft of books, manuscripts and ancient archives, only in the ancient USSR and his ex-Empire (Russia, Ukraine, Belorus, Poland, ancient Czechoslovakia, etc). Those countries are systematically plundered, looted by organized gangs, who steal their goods in eastern countries to sell them in western countries. People steal to sell, and they sell to people who have money... In this case, thieves are in eastern countries and customers in western”¹

At the beginning of 2005 the “Exlibris” e-forum announced that according to the experts’ evaluation, between 2003 and 2004, the libraries lost 6 percent of their materials to theft².

At large illegal actions relating to Cultural Heritage take the third place as international crimes worldwide (following illegal arms and drugs trade)³. At that, number of maps, manuscripts and archival documents is still growing compared to stolen museum works of art.

¹ <http://palimpsest.stanford.edu/byform/mailling-lists/exlibris/2002/02/msg00044.html>. According to the FBI statistics, annual cost of stolen works of art is about \$ 5 bln: <http://te.verweg.com/pipermail/cpprot/2006-January/thread.html>)

² <http://palimpsest.stanford.edu/byform/mailling-lists/exlibris/2005/02/msg00226.html>

³ Ogurtsov I.B. Aktual’nyie problemy prophylaktiki i raskrytiia prestupnykh poshiagatel’stv na kulturnyie i istoricheskiye tsennosti // Bezopasnost’ arkhivov i arkhivnykh fondov: Dokl. i soobshch. na Vserossiiskoi nauch.-prakt. konf. (30 noiab. – 1 dek. 1999 g.). – M., 2000. – pp. 78–84.

Statistical clearance data of such crimes is far from being “comforting”: only every third crime (theft) is detected (according to the statistics of Russian law enforcement authorities)⁴.

There are lists of incidents reported in the public media and on open list service, such as Exlibris. The "Incidents of Theft" list was begun in 1987 and is updated by a member of the Rare Books and Manuscript Section (RMBS) Security Committee of the American Libraries Association (ALA). Although known to be incomplete, the list does provide an indication of the extent and variety of reported and alleged thefts, mostly in the USA, Great Britain and some European countries.

For the reports in the Exlibris electronic discussion list, the number of archives and libraries thefts in 2005 can be perceived as global catastrophe⁵.

The most famous of them are as follows: numerous map thefts valued at \$900,000 from the Beinecke Rare Book and Manuscript Library at Yale University, stealing 118 Civil War-era documents from the National Archives in Washington, D.C. (61 documents that are still missing); unprecedented removal of five classified “top secret” documents from a secure reading room at the National Archives; the theft of about 1,500 rare books, illuminated manuscripts from the Transylvania University Library valued at \$500,000. A number of other institutions have also reported maps missing from their collections, including the British Library (about 8,000 publications), the Newberry Library in Chicago and the New York Public Library.

There are also missing: a rare book from the archives of the Institute of Ethiopian Studies (IES) of Addis Ababa University; manuscripts fonds of a Finnish museum; holdings of the New York Public Library, the Boston Public Library, the University of Utah, the Newberry Library (Chicago), the Thomas Balch Library in Leesburg, Virginia; Kenyon College Library in Gambier, Ohio; the Norwich University as well as some New Zealand libraries.

In February, 2000 the USA National Archives and Records Administration were shocked by the first (within 70 years of NARA existence!) theft of historical records which were stolen by a former National Archives employee. 500 historical rarities were taken from the National Archives Mid-Atlantic Regional Archives in Philadelphia, PA and subsequently sold to manuscript dealers and collectors.

The U.S. Attorney in Philadelphia charged Shawn P. Aubitz, a former National Archives employee, on February 11, 2002 with one count of theft of government property. The estimated dollar value of the theft is

⁴ See: <http://www.tbforum.ru/print.php?id=248&funky=print>

⁵ http://www.rbms.nd.edu/committees/security/theft_reports/theft_reports_2005.shtml#2005

approximately \$200,000. Shawn P. Aubitz, a long-time curator and archivist at the Philadelphia branch of the National Archives, was apprehended for the theft of historical documents, such as presidential pardons, between 1996 and 1999. Mr. Aubitz was charged with taking 71 Presidential pardons signed by Presidents James Madison, James Polk, Zachary Taylor, Millard Fillmore, Franklin Pierce, James Buchanan, Abraham Lincoln, Andrew Johnson, Ulysses S. Grant, and Rutherford B. Hayes as well as with stealing two dozen other historical documents relating to land grants and to the slave trade and approximately 316 photographs taken by astronauts in space and on the moon.

The loss of documents was discovered in March, 2000 when a National Park Service employee notified the National Archives that a possible item from its holdings was for sale on eBay, an online auction site. Investigators assigned to the National Archives Office of the Inspector General discovered four National Archives documents being offered for sale through eBay. To date, 59 documents belonging to the National Archives have been recovered. Efforts to locate the remaining items are continuing.

"I am outraged by this theft of Federal records by a former National Archives employee," said the then U.S. Archivist John W. Carlin. "Our employees are entrusted with the most important documentary evidence of our nation's history and this individual has abused that trust. I applaud the efforts of the investigators and the U.S. Attorney's Office and hope that Mr. Aubitz will be prosecuted to the full extent of the law.

"In the meantime, I have appointed a high-level management task force to review internal security measures. A preliminary set of recommendations are under review and a number of new measures are already in place."

Shawn P. Aubitz sentenced in August, 2002 to 21 months in prison and was ordered to pay \$73,793 in restitution.

The celebrated theft caused certain damage to "e-Bay" reputation: apparently, the offered documents had not been examined by the auction management.

While investigating American law enforcement authorities often complained of lack of detailed document-by-document inventories of the NARA archival collections. Tom Mills, Task Group Head gave his reasons for the fact: to him, ensuring **document-by-document protection and control** of huge amount of the NARA documents is unreal taking into account its cost.

For recent years European archival community has been facing the growing number of archives thefts which are becoming more mass in character. From January, 2001 onwards, a sequence of thefts from rare map collections in various parts of Europe was reported. The libraries known to

have been affected were in Aberystwyth (UK), Copenhagen, Helsinki, Stockholm and the Hague.

Documents, unique manuscripts, valuable old prints, ancient maps have been roughly stolen from libraries and archives of Amsterdam, Kyiv, Krakow, London, Lviv, Moscow, Paris, Petersburg, Riga; sometimes the number of thefts is just astonishing: for example, at the moment 30,000 items of rare books and manuscripts of the National Library in Paris are under investigation.

Both internal and external thefts took place at the national libraries of Great Britain, Scotland, Netherlands, Finland and Denmark; in particular, thefts from map collections of Helsinki, Stockholm, Copenhagen were reported.⁶

Since 1990s archival documents have been stolen from Ukrainian state archives in Berehove (Transcarpathian Oblast), Kyiv, Odesa, Mykolaiv⁷. Particularly, numerous Memory institutions have been affected in Lviv: besides two state archives, there were Lviv Scientific Library after V.Stefanyk (about 600 ancient maps have been recently stolen), the Scientific Library of Lviv University, Lviv Art Gallery.

Special attention should be drawn to documents sale via the **Internet auctions**.

Generally, Western respected collectors who deal with rare books, ancient maps and documentary rarities follow certain Code of Ethics – at least, some of them. Professional collectors' associations, such as the Antiquarian Booksellers Association of America (ABAA) or International League of Antiquarian Booksellers (ILAB) pretend to take their Code of Ethics seriously: "It is the cornerstone document that makes us who we are: dedicated professionals with established reputations based upon integrity and reliability.." Point 3(b), in particular, stresses out that "... an Association member shall make every effort to prevent the theft or distribution of stolen antiquarian books and related materials. An Association member shall cooperate with law enforcement authorities and the Associations' Board of Governors in the effort to recover and return stolen materials, and apprehend and prosecute those responsible for the theft, including, but not limited to, providing the names of the persons involved"⁸.

Activities of such associations do not exclude the opportunities for archives and library thefts, but, nevertheless, make it possible to keep a check on them.

⁶ <http://www.maphistory.info/europethefts.html>

⁷ See special section of "Archives of Ukraine" web portal:

<http://www.archives.gov.ua/Archives/Arhivy-Ukr.php#1>

⁸ <http://www.abaa.org/cgi-bin/abaa/abaapages/code-of-ethics>

The “documentary rarities” world lives an active and vigorous life. The respected worldwide known auctions, such as “Sotheby’s”, “Christie’s”, “Bohnams“, “Kotte-Autographs”, “Swann Galleries”, “Bohnams and Butterfields” and the like offer for sale (in particular, via the Internet) the autographs of outstanding public figures, mostly of the 20th century. The trade of these documents is constantly expanding and, thus, making the situation more precarious. Lermontov’s manuscripts, Turhenev’s letters, the Russian tsars’ decrees are being sold at “Sotheby’s”⁹. Recently due to the unclear origin of Rakhmaninov’s Second Symphony its author’s score has been withdrawn off sale at “Sotheby’s” (the estimated dollar value of the manuscript is approximately \$950,000)¹⁰.

Pushkin’s letter is offered for sale in Berlin (approx. \$300,000); correspondingly, in Moscow – Picasso’s lithography album with the artist’ autograph¹¹. Hitler’s watercolour has been sold at Cornwall auction for almost \$10,000¹². Hitler’s portrait with his autograph has been sold in London for \$22,000¹³. Ancient maps are extremely popular; hundreds of them are offered for sale as, for example, by the Swann Gallery (USA)¹⁴.

“Swann is one of the few auction houses to hold regular sales of maps and atlases. Twice a year we conduct auctions that attract scholars, historians, and cartographers, as well as interior decorators and others seeking attractive decorative images. These sales contain atlases and individual maps of locations around the world, as well as fine natural history and historical prints and other decorative graphics. Please contact us to discuss your special collecting interests.”

Notably, within last 5-7 years the autographs’ prices took a 100-200% jump: in 2000 the start price of the documents signed by H. Zhukov or J. Stalin at German “Kotte–Autographs” auction was about \$150¹⁵, and now the similar documents cost thousands dollars.

Three English key words for the Internet search: “autograph”+ “online” + “auction” results in ... **1,800,000 links!**

One of the European Internet auctions offered L. Trotsky’s autograph for €6.000. It is the last page of a German typescript dated by 1927. The document has no visual marks of a state archival holding, but the fact of

⁹ <http://www.express-k.kz/2002/12/05/05.php>

¹⁰ <http://www.cultcorp.ru/doc.html?id=8666&sid=122&date=08-12-2004>

¹¹ <http://www.grani.ru/Culture/m.24724.html>

¹² http://www.proza.com.ua/news/05-11-2005_1_950c.shtml

¹³ http://www.hoolig.chat.ru/num2_1.html

¹⁴ http://www.swanngalleries.com/maps_atlases.cgi

¹⁵ See.: <http://www.archives.gov.ua/News/ArchAukcion/#pr-1>

vandalism is evident. Apparently, we will never know what way all identification sings of the rest of the typescript have disappeared¹⁶.

Generally speaking, most of so-called “autographs” are the first pages of official documents torn out of files in barbarous manner, with instructions appended or the last pages signed by the authors.

One of the US Internet auctions posted clear cynical advertising (**“180,000 autographs for sale. Authenticity – 100%. Reasonable prices. All categories [of documents] available”**). It is entitled **“History for Sale”**¹⁷.

They were proud to offer at least seven documents with typical marks of state archives holdings. The matter concerns three autographs of Joseph Stalin (1936 – \$45,000; 1938 – \$25,000; 1931 – \$30,000;)¹⁸; one of Viacheslav Molotov (1939 - \$999)¹⁹; a letter of Leonid Brezhnev (1947 – \$2,500)²⁰; two documents signed by Nikita Khrushchev (correspondingly for \$4,400 and \$4,900)²¹.

Having no mark of being a state archival holding (for making final conclusions professional expertise is needed, though) the autograph of Laurentii Beria was also offered for sale (1926 – \$5,000)²².

Todd M. Axelrod, the “History for Sale” founder and the President is a respected authority in the collection field. He is modest enough to define his collection as “the largest one in the world which is based on 38 years of his efforts”. The diligent antiquarian provides a qualified English translation of all Russian documents as well as the Complete Signer Listing (with above 15,000 names on it)²³.

Todd Axelrod is the author of several books for collectors, in particular, “The Handbook of Historical Documents” – A Guide to Owning History” for the experienced and novice and for those who love history.²⁴.

¹⁶ For comparison: Freiser Gallery (UK) offers another Leo Trostky’s autograph (1926) for £1,700. A famous American “e-Bay” auction offers the original of Revolutionary Military Council Order of December 15, 1919 No 343 signed by Leo Trotsky for \$8,000–9,000 (by the way, having definite marks of a state archival holding). The German “Kotte-Autographs” valued Leo Trostky’s autograph (1933) \$4,600.

¹⁷ <http://www.historyforsale.com/html/default.asp>

¹⁸ <http://www.historyforsale.com/html/printfriendly.asp?documentid=217253;>

<http://www.historyforsale.com/html/printfriendly.asp?documentid=262319;>

<http://www.historyforsale.com/html/printfriendly.asp?documentid=262313>

¹⁹ <http://www.historyforsale.com/html/prodetails.asp?documentid=261568&start=1>

²⁰ <http://www.historyforsale.com/html/printfriendly.asp?documentid=264499>

²¹ <http://www.historyforsale.com/html/printfriendly.asp?documentid=258501>

<http://www.historyforsale.com/html/printfriendly.asp?documentid=258503>

²² <http://www.historyforsale.com/html/printfriendly.asp?documentid=262802>

²³ <http://www.historyforsale.com/html/displaysigners.asp>

²⁴ <http://www.historyforsale.com/html/prodetails.asp?documentid=263034>

The book is aimed at discovering “wonders of history”. In what way? By investing historical documents, including those as we can see, that apparently have not been examined by experts before entering a bright and attractive “History for Sale” world from public archives!

Besides love for history, certain collectors regard the hobby of collecting historical autographs as reliable long-term investments. You must expect to hold onto them for a minimum period of three to five years before you can start to see a return on your investment. From an accounting standpoint, historical documents may be treated as appreciating assets. They cannot be depreciated.

Immediately after **original documents bearing archival marks** had been discovered at the auctions the State Committee on Archives of Ukraine issued corresponding instructions in terms of expert examination and enhanced control of using the documents signed by political leaders of the 20th century in archives reading rooms. The Russian colleagues were also informed about the finds since according to the preliminary expertise, these documents might probably belong to the holdings of the Russian federal archives.

To all appearances, Russian Internet auctions do not disdain to offer archival holdings either. Actually, a powerful market is in operation in Moscow. The most popular are “Rare Books and Manuscripts” auction²⁵, a specialized ancient gravures auction²⁶, “Antik.Wariat.Ru” auction²⁷ etc.

The owners of Russian Internet auctions also declare their devotion to “good form”. To one of them, *“The book has to belong completely to a person offering it. The book should not have a state library or museum stamp, or erased stamp signs”*²⁸. Another Internet auction offers a document signed by Alexander I and “Ill’ich’s Questionnaire”²⁹.

The latest document offered by a collector from Aktobe (Kazakhstan) is V. Lenin’s handwritten questionnaire of a 1921 party conference delegate with typical (for the party archives documents) stamped pagination in the right top corner. The document is professionally restored. On March 20, 2006 the opening bid was just \$500; two weeks later it went up to \$2,000³⁰.

Alexander’s I autograph is offered by a collector from Archangelsk...just for \$30, but a starting rate of the bid has not been

²⁵ <http://www.rarebook.ru/index.htm>

²⁶ <http://www.gravura.ru/>

²⁷ <http://www.antikwariat.ru/>

²⁸ <http://www.rarebook.ru/u029.htm>

²⁹ <http://www.antikwariat.ru/categoriesparent2112>

³⁰ http://www.antikwariat.ru/showpic.php?pic=uplimb/mb101135_456764408_mainpic.img

achieved for a week³¹. At the same time, in contrast with the emperor's signature, the opening bid of A. Tarasov's autograph, a famous hockey player, is \$1,000³².

The section titles of the international post-Soviet "Auctions-SU"³³ sound strikingly cynical: "Documents, Photos, Literature", "Medals, Books and Deeds", "Medals Certificates", "The Red Army, the Soviet Army, VMF (the Navy), VVS (the Air Forces), PVO (the Air-Raid)...", "VChK-KGB, NKVD-MVD", "Diplomas, Deeds", "Other Documents") as incontestable proof of the auction management intentions to sell everything that is much in demand. And in fashion, of course. There are, in particular, posters of L. Brezhnev times, extremely popular photos of WWII period, other rarities both of the Russian empire and USSR times.

The same auction offered the "Feldpost" collection which, undoubtedly, is of archival origin. We mean 400 letters of the WWII German militaries with unprecedentedly low (\$140!) bid made by a collector from Zaporizhzhia³⁴. First, for almost fifty years such documents have belonged exclusively to archives special fonds. Sometimes they happen to be kept uncontrolled and not properly organized. Secondly, the collection is of integral nature which is hardly possible in case of its sporadic acquisition. Thirdly, its minimum bid proves the owner's desire to get rid of the collection as soon as possible.

Again, a Kyiv collector put to the same auction a personal file of Ivan Kipot, a Hero of the Soviet Union (with the "USSR Ministry of Military Forces" title page, its reference code crossed); just for \$100. Similar files are kept at the Russian Central Archives of Ministry of Defense³⁵. But each time new documents of the kind appear on the auction list³⁶.

Naturally, the above list is just a digest (in the sense of widely available information) and does not cover all "legal" documents sales in Ukraine. The rest of the documents for sale can be compared with an iceberg hidden in water or, to be more exact, shadowed.

Today, due to rapid Ukrainian "black" market development, the number of auction sales (documents included) is increasing with certainty. To experts' pointed remark, "Ukraine is being covered with auctions like a tree – with leaves"³⁷. First of all, we mean works of art trade. Taking into

³¹ <http://www.antikwariat.ru/lot118902>

³² <http://www.antikwariat.ru/lot119525>

³³ <http://auction-su.com/aboutus.php>

³⁴ <http://auction-su.com/auctiondetails.php?id=10163>

³⁵ <http://auction-su.com/auctiondetails.php?id=10160>

³⁶ <http://www.archives.gov.ua/News/ArchAukcion/#p4>

³⁷ <http://www.uaportal.com/>

account current international trends one should expect numerous documents for sale at Ukrainian auctions in the nearest future; first and foremost, so-called “autographs”. For example, “Antique-Centre Gallery” (“Epokha”), “Azbuka”, “Lotok”, “L-Art Gallery” and other auctions are gradually gaining popularity among collectors. Ukrainian auctions are characterised by “silent” (no open advertising) sales: only “reliable” trustworthy buyers are informed about sales. In every Ukrainian town there are two or three antique shops; in large cities – about ten, in Kyiv - about twenty. For comparison: in Moscow – 200 antique shops, in Paris – 1,500³⁸. Hence, future auction development prospects in Ukraine are obvious.

From 2006 onwards the Portal of the State Committee on Archives of Ukraine provides regular information in terms of probable archival documents to be offered for the Internet auction sales (see Section “Attention! Archives at Auctions!”)³⁹.

The USA immediately responded to the threats mentioned: the 2006 National Archives budget was increased, and a “Help the National Archives Recover Lost and Stolen Document” special section was opened on the National Archives website with the list of the lost documents enclosed⁴⁰:

“National Archives staff members will follow through to determine if the document in question is a lost or stolen historical U.S. government document. If it is found to be so, National Archives staff will request the return of the document. Contact the National Archives to report a lost or stolen historical U.S. government document. You may be contacted for additional information, and will receive a thank you from the National Archives for your assistance.”

The Society of American Archivists (SAA) joined an active counteraction against thefts. In August, 2005 a panel discussion on “Archival Thefts and Security: What Is to Be Done with Impossible?” took place at the annual meeting in New Orleans (In the mid-1990s SAA published the books: “Libraries and Archives: An Overview of Risk and Loss Prevention (1994)”⁴¹, “Protection for Your Collections: A Manual of Archival Security” (1995)⁴²; and “ACRL Guidelines Regarding Thefts in Libraries” have recently appeared in print⁴³).

Lately a series of special theft and losses prevention guidelines has been published. Among them one can find a well-known William Moffett’s

³⁸ <http://www.alpha-avizo.com/index.php?page=art&file=ET7/a>

³⁹ <http://www.archives.gov.ua/News/ArchAukcion/>

⁴⁰ <http://www.archives.gov/research/recover/>

⁴¹ See: http://www.rbms.nd.edu/standards/theft_guidelines.shtml#top

⁴² See: http://www.rbms.nd.edu/standards/theft_guidelines.shtml#top

⁴³ <http://www.ferris.edu/library/SpecCollections/SAA/Securityinstructions.pdf>

study "Guidelines Regarding Thefts in Libraries"⁴⁴. The Annex contains a significant document, that is, "Draft of Model Legislation: Theft and Mutilation of Library Materials", which, in particular, should be adjusted to legislation in force on both federal and state levels.

The North-Eastern Document Conservation Centre developed the guidelines on "Emergency Situations: Disaster Contingency Planning and Loss Prevention in Cases of Fire, Flood, Pest Risk, Theft and Vandalism"⁴⁵ and published a fundamental manual "Collections Security: Planning and Prevention for Libraries and Archives", by Karen E. Brown and Beth Lindblom Patkus)⁴⁶.

In the thefts context the classical book of John J. Jenkins "Rare Books and Manuscripts Thefts: A Security System for Librarians, Booksellers and Collectors" (New York, 1988)⁴⁷ is perceived anew. The legal aspects of the issue have been actualized in Vincent A. Totka's study "Preventing Patron Theft in the Archives: Legal Perspectives and Problems" (1993)⁴⁸.

The largest USA libraries have begun total inventory of their manuscript and map collections. Significant budgetary financing is fixed for digitization, above all, of map collections. The latter, by contrast to archival holdings, were "lucky enough" so to say: as theft object they have been digitized on a substantial level; consequently, in the course of time that might result in complete isolation of original documents from reading rooms.

The proposed measures are characterized by a key aspect: *Regulations on Work with Documents have to be equally applied to both researchers and the archival staff.*

A French librarian F. Lapèlerie (the Library of Mediterranean University, O-Marseille-II) is the author of the latest publication on thefts, illegal books and documents trade: "Copernic, Galilée, Ptolémée and the others. Rare Books Movement in Eastern Europe". He puts the emphasis just on the western vector of stolen documents movement and comes to a sad conclusion: today you cannot rely either on the latest technologies or on

⁴⁴ Moffett, William. "Guidelines Regarding Thefts in Libraries", in: *College and Research Libraries News*, March 1988, pp.159–62; ACRL Guidelines Regarding Thefts in Libraries http://www.rbms.nd.edu/standards/theft_guidelines.shtml#top. Revised version: <http://www.ala.org/ala/acrl/acrlstandards/guidelinesregardingthefts.htm>.

⁴⁵ See Russian translation:

<http://user823621.sf1000.registeredsite.com/ruplam32/rusec31.htm>

⁴⁶ See.: <http://www.nedcc.org/plam3/tleaf312.htm>

⁴⁷ Jenkins, John J. "Rare Books and Manuscript Thefts: A Security System for Librarians, Book-sellers and Collectors". New York: Antiquarian Booksellers Association of America, 1988.

⁴⁸ Totka, Vincent A., Jr. "Preventing Patron Theft in the Archives: Legal Perspectives and Problems." *American Archivist* 56 (1993): 664–72).

researchers who seem to be decent; unfortunately, you have to distrust even your colleagues...⁴⁹

As a response to mass museum, library and archives thefts Museums and Libraries Security Group (at UK Museums and Galleries Committee) published a manual "Museum, Archives and Libraries Security" in 1998 in Great Britain.

The amended and updated edition of the manual (2003) is aimed at thefts prevention measures. Its new edition prepared by the UK Museum, Library and Archives Council is to be published⁵⁰.

In April, 2002 the National Library of Wales conducted a "Responding to Theft" special seminar⁵¹.

In 2003 "New Guidelines to Safeguard Collections in UK Museums, Archives and Libraries"⁵² appeared in print – a comprehensive set of practical recommendations, procedures and information to safeguard the collections in museums, archives and libraries developed by specialist security staff from over 70 museums, archives and libraries across the country have pooled their extensive experience of protecting collections against criminal activity. The guide covers a wide range of security issues, including criminal activity and fire; security staff, alarms; physical defenses; bag searching; bomb warnings; event and exhibition security; disaster planning.

The website of UK Museums, Libraries and Archives Council offers special pages relating to emergency situations at museums, archives, libraries; in particular, "Guide on the Action to Be Taken in Cases of Theft, Criminal or Accidental Damage (including indemnified material)"⁵³. There is also Object Identification List to be filled on-line in case of theft or disaster⁵⁴.

Another evidence of understanding terrible threats to archives was "International Cooperation for Protection against the Theft and Illicit Trade

⁴⁹ Lapèlerie François. "Copernic, Galilée, Ptolémée et les autres. Trafics de livres précieux en Europe de l'Est" // BBF (Paris). – 2001. – T. 46, No 6. – P. 6–13;

<http://www.enssib.fr/bbf/bbf-2001-6/01-lapelerie.pdf>

⁵⁰ <http://www.resource.gov.uk/action/managingrisk/managingrisk.asp>

⁵¹ See the Report: <http://www.maphistory.info/aberseminar.html>

⁵² See: <http://te.verweg.com/pipermail/msn-list/2003-June/000055.html>;

also: <http://www.swmlac.org.uk/print.php?ID=28&SID=444>

⁵³ See:

[http://www.mla.gov.uk/webdav/harmonise?Page/@id=73&Document/@id=19259&Section\[@stateId_eq_left_hand_root\]/@id=4332&Session/@id=D_YKcr786sGgWDv1bptIWb](http://www.mla.gov.uk/webdav/harmonise?Page/@id=73&Document/@id=19259&Section[@stateId_eq_left_hand_root]/@id=4332&Session/@id=D_YKcr786sGgWDv1bptIWb)

⁵⁴ See:

<http://www.wien2004.ica.org/fo/programmes/php?ctNv1=1&ctNv2=29&id=358&dt=&vd=1093437000>

of Archives” Round Table within the framework of ICA Congress in Vienna in August, 2004 chaired by a French archivist Pascal Even.⁵⁵ The participants stated that for several years public archives had faced increasing numbers of thefts of archives documents. Certain factors explain this phenomenon: on one hand, a noticeable expansion and change in composition in the user community in recent decades; on the other hand, the increasing monetary value of such archives documents as autographs or collectors objects in ever higher demand. Thus, archival documents are under more threat from malevolent acts today than in the past. The study of measures to combat trade of archives documents should enable better international cooperation for preservation of the integrity of public archives heritage.

It was also pointed out that thorough marketing of Cultural Heritage private trade (via the Internet included) was a burning issue.

The participants also discussed the issues of rarities market and limited public strict impact on it. The state has to take appropriate and careful steps in order to prevent further shadow market development and breaking off contacts with collectors.

The participants put the emphasis onto necessary strengthening of international cooperation, developing adequate measures, such as creating Archives Protection Supervisory Boards worldwide. Volodymyr Kozlov, Director General of Russian Federal Archives suggested implementing scientific approach to thefts and criminals classification⁵⁶.

Despite certain positive outcomes, the general impression of Round Table was far from optimistic: most archivists were unanimous as for their almost total helplessness.

Nevertheless, a year later the activities seemed to be more enthusiastic. In April, 2005 at the European Bureau of National Archives (EBNA) meeting in Luxemburg the Archives Task Group was created with a view to analyze the theft issue in the EU archives.

The recommendations of the Task Force Report are directed to make a real difference and impact on individuals and communities. It's an ambitious agenda, but this work is essential to create a strategy for national knowledge management, and for saving and storing our present for future generations.

⁵⁵ See:

<http://www.wien2004.ica.org/fo/programmes.php?ctNv1=1&ctNv2=29&id=358&dt=&vd=1093437000>

⁵⁶ *Tiurina E. Krazhy v arkhivakh i ikh preduprezhdenie // Otechestvennyie arkhivy. – 2004. – № 6. – С. 13–14; http://www.rusarchives.ru/publication/icaiv_i.shtml*

In September, 2005 in Stockholm a seminar was conducted; the conclusions of the discussion were summarized and preparation for a large scale 2007 European Forum was announced.

In October, 2005 the Report on Stockholm seminar “Theft Protection of Archival Collections” signed by Tomas Lidman, Director General of National Sweden Archives was submitted to EBNA. The Guidelines for EU archives were designed by five Task Groups and, correspondingly, were distinguished into five following groups:

1. Best practice with regard to national and European law and lost archival documents recovery;
2. Protection and prevention of damage to archives;
3. Reinforcement of training and understanding;
4. Thefts in archives: current trends;
5. Organisation.

The Guidelines were followed by a special “Thefts Prevention Measures” chapter of the final document “Report on Archives in the Enlarged European Union” prepared by request of Council of Europe in November, 2005⁵⁷.

For the first time the above documents contained real suggestions concerning counteractions against illegal records movement, in particular: obligatory registration of documents and their origins by rarities sellers; monitoring of rarities sales catalogues; immunity from taxation for the citizens who obtained stolen documents and brought them back to the archives; strengthening of records movement control within the archives; entitling archives employees to provide researchers with record copies (instead of their originals); promoting research in terms of special methods on marking documents; familiarizing with EU Liber Library Security Network⁵⁸; developing European stolen documents database similar to the stolen works of art database. Within EBNA framework a special Task Group has to conduct a thorough examination of the issue and represent the summary at a special conference in 2007.

At the same time the thefts issue was discussed (notably, for the first time at a high-level meeting) at the EURASICA 6th General Conference in Lviv in September, 2005.

Directors General of ten European and Asian national archives adopted the Declaration that stated, in particular, that in the context of recent archival thefts in Europe the archival records had become the objects of sale due to: violation of normative and legal acts regulating access to records and their

⁵⁷ Published on EC website:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/edoc_management/introreportArch_en.htm

⁵⁸ www.kb.se/liber/news/library_security.htm

movement, insufficient protection level of archivists as well as outdated protection means. Thereby, with a view of enhancing counteraction against illegal movement of archival records the participants of the Conference have undertaken the obligations as follows: to exchange information with regard to the archival records recovered within foreign countries on the illegal basis; to exchange overall investigation results relating to thefts and illegal movement of archival records; to urge the national governments to review the national legislation in force; to stipulate for strengthening responsibility for theft and participation in illegal movement of archival records; to take additional measures aimed at enhancing archives protection; to improve social protection of archivists and promote their professional status. There was a proposition as for target consideration of the issue at an Archives Forum⁵⁹.

Thus, archival community is gradually becoming aware of thefts as real and extremely serious threat for archives.

We distinguish the major reasons of the threat aggravation as such:

- increase of users non-professionalism (that is, appearance of “mass”, “non-academic” researchers in archives reading rooms);
- providing exceeding services to users, insufficient volume of archives facilities (reading rooms included);
- growing market demand for archival documents, especially for the autographs of outstanding public figures; besides, rapid “black” market development in Eastern Europe;
- lack/insufficiency of strict national legislation which must implement obligatory examination of archival records origin in antique shops;
- low level of archivists social protection in Eastern Europe which results in personnel crises and provokes to “internal” thefts;
- unsatisfactory archives protection level due to outdated protection means in some Eastern European countries;
- imperfect internal archives guidelines regulating access to documents as well as their movement within archives;
- inadequate security copy volume in archives; in its turn, it leads to providing researchers with originals both in reading rooms and archivists’ offices. For example, in Ukrainian archives the security fond amounts to less than 3% of the general massive of the National Archival Fond documents.

Thus, we can witness a fact of powerful illegal market having appeared at the beginning of the new Millennium, with a circulation of documents stolen both from the public and private archives.

⁵⁹ <http://www.archives.gov.ua/News/EVRAZIKA.php#3>

Archival thefts are basically different from museums and libraries thefts: **in most cases**, archives thefts and sales of stolen documents are mainly performed by a **corrupted archivist**, in other words, *this is mostly internal criminal*.

An external criminal can be effectively counteracted by technical protection means as well as by limited original documents movement within the archive owing to digital and other copies; in case of *an internal criminal* ANY protection is helpless. **Page-by-page** marking of **all documents** aimed at preventing originals movement outside archives is physically impossible worldwide because of enormous archives' records volumes.

Unlike museum or library thefts, the archives ones are much less visible: actually, the fact of a document disappeared can be established while inventory or inquiry made for a lacking document, so it might take ages to establish the fact of the theft in archives.

To summarize it all, we can state that total avoiding of internal archives thefts is unreal today, thus, we have to concentrate well-coordinated international efforts so that to define stolen documents on markets and block illegal movement of archival records.

Prevention of illegal movement of documents can be accomplished only through efficient (and private, at least at the moment) dissemination of knowledge on a stolen document or monument. What way?

We suggest development of the thesis from "Report on Archives in Enlarged European Union" on creation of all-European stolen documents database similar to the stolen works of art and rare books centralized comprehensive databases developed by international and national specialized organisations (Interpol⁶⁰, Museum Security Network⁶¹, Rare Manuscripts and Books Section Security Committee of American Libraries Association⁶²), as well as various e-forums (Interlock⁶³, "Exlibris"⁶⁴, "Map History/History of Cartography: the Gateway to the Subject"⁶⁵, Heritage Map Museum⁶⁶) etc. The stolen rarities are sometimes registered by

⁶⁰ See special section of Interpol website "Stolen Works of Art":

<http://www.interpol.int/Public/WorkOfArt/Default.asp>

⁶¹ Museum Security Network (MSN). Supported by International Council on Museums (ICOM) and International Council of Museum Security (ICMS) (<http://www.museum-security.org/>).

⁶² http://www.rbms.nd.edu/committees/security/theft_reports/

⁶³ Registration: <http://lists.webjunction.org/mailman/listinfo/publib>

⁶⁴ <http://palimpsest.stanford.edu/byform/mailling-lists/exlibris/>

⁶⁵ <http://www.maphistory.info/theftlinks.html#libraries>

⁶⁶ <http://www.carto.com/mapthefts.html>

Antiquarian Associations (for example by the International Antiquarian Mapsellers Association)⁶⁷.

The Interpol keeps an eye on such stolen works of art as illuminated Middle Ages manuscripts, but there are no traces of the USA Presidents' autographs stolen from the USA National Archives; whereas from the point of view of market costs the above documents are basically the same. Yet a stolen archival document has not found its place within the stolen cultural values system. The centralized registration of similar objects is not performed by either international criminal structures or professional or non-government organisations.

So, expedient implementation of international stolen documents and manuscripts centralized control is absolutely evident. Such database can be developed due to joint efforts of international archival community on the basis of an international professional association. It has to cover ALL European archives, taking into consideration that Eastern European archives are the main source of archival rarities, whereas the major market is represented by West European auctions. Moreover, globalization processes in this criminal sphere exceeded all European bounds. It seems logical to develop all-European Stolen Documents and Manuscripts Register within the framework of European ICA Section.

The database is supposed to include the stolen objects throughout Europe registered and described on different levels according to the International Standards of Archival Description, ISAD(G). Access to the database needs to be strictly managed; in other words, be available just for police authorities, special expert groups, national archives senior management.

Along with this it might be logical to develop and implement another open access database which could cover all "suspicious" (as for their origin) documents offered for auction sale worldwide. On the other hand, this database should also include the data on all found and recovered documents/files. It would enable archives to search for and recognize "their" stolen values. We are positive that such project can ensure introduction of a new highly-performed international cooperation with regard to counteraction against thefts and stolen documents recovery.

We would also recommend to work out similar databases in all regional ICA Sections.

Discussion on information openness relating to stolen documents is also on the agenda. From our own experience we can assert that because of *illegal, non-civilized*, "black" market of criminogenic character in Central

⁶⁷ <http://www.antiquemapdealers.com/>

and Eastern Europe, information on stolen documents cannot be public so far since in that case it would make illegal collectors destroy or hide stolen documents for a long time.

Archives security system is also a target for reconsideration and change. Almost all components of security systems in operation (both technical and organizational) are intended to make documents unavailable for external criminal. At the same time almost 100% archival thefts are committed by archival employees. Based on this, it is necessary to adhere to the key position while taking thefts prevention measures: strategic reorientation onto “*internal*” criminal (instead of an “*external*” one). I.e., **prevention measures philosophy** needs to be fundamentally changed and, thereby, strict regulations on work with documents (wide limitations range included) have to be equally applied to both researchers and the archives staff. First of all, it concerns records movement control at all stages.

Positive prevention measures also include special stamps, holograms, e-chips etc. for especially valuable documents. **Probably, the only thing beyond the control of the mankind is an internal criminal factor or, paraphrasing it, professional betrayal.** In that case all technical security and protection means are of no help. The latest observing systems are unable to watch each step of an archives employee. And no archives worldwide are able to install electronic PAGE-BY-PAGE protection means for billions of documents.

**ЗРАЗКИ ЙМОВІРНО АРХІВНИХ ДОКУМЕНТІВ,
ВИСТАВЛЕНИХ НА ПРОДАЖ НА ІНТЕРНЕТ-АУКЦІОНАХ**

**SAMPLES OF PRESUMABLY ARCHIVAL DOCUMENTS
OFFERED FOR SALE AT THE INTERNET AUCTIONS**

СЕРИЯ № 2102

Зак. № 1212

98.6/40

По истечении
Место для резо
и виз

Получено
18. VII. 36
09.08.1

Отпечат
19. VII. 36
14.3. 36

- 1-подли
- 2-подко
- 3-санки
- 4-работ

Российский

Исходный
19. 8.

Имя
Подпись
Секретариат, Секретариат
№ 10. 10. 10. 10. 10. 10.

10

341

28/12.1.36

ПРОД

2-8 1
ТОЛК

БОГО
ЛНСТО

3-8

2812
КОМП
УТО

46

Взв. № 1...

Сек. секретно. 13

Исходный № 3736

13. Демарш 5.

Ц.К. В.К.П. /с/ тов. С. ТАЛ И НУ.

РА ПО Р Т.

Техника береговой обороны обогатилась новым аппаратом, увеличивающим скорость наших боевых действий.

Этот аппарат — теплопоисковик, разрабатываемый, сконструированный и построенный В.З.И.

Установленный в береговой укреплённой зоне теплопоисковик даёт возможность обнаружить корабль по теплу, идущему от его трубки и после обнаружения следить за всеми передвижениями боевых морских судов в радиусе 20-25 км. По пультам управления теплопоисковика специальный прибор указывает координаты обнаруженного судна с точностью до 0,5°.

Полигонные испытания двух комплектов аппаратуры, проведенные в Фронтовом укреплённом районе, дали результаты в 2 раза превосходящие тактико-технические условия: дальность действия 25,5 км. при скорости хода судна в 20 узлов и часе высоты 15 км. при скорости хода 28 узлов и часе по заданию.

Два комплекта аппаратуры оставлены в Фронтовом укреплённом районе на опытку войсковой эксплуатации, а третий комплект передается на завод для выпуска первой серии уже в 1936 году.

1444
149
СОВ. СЕКРЕТНО

Лист № 7

ПРОТОКОЛ № 12

ЗАСЕДАНИЯ ГЛАВНОГО ВОЕННОГО СОВЕТА РИНА

149
1938 г.

Участники:

Г. Г. ВОРОШИЛОВ (председатель), СТАЛИН,
ПОДОЛСКИЙ, МАЛЕНКО, ДАНЕЛОВИЧ, КОТЛЕНКО,
КАМЕНЕВ, КАМЕНЕВ (секретарь),
ГОВ. АЛЕКСАНДРОВ.

1. Принять необходимым:

1) Киевский военный округ переименовать в "Киевский Особый Военный Округ".

2) Для удобства управления войсками Киевского Особого Военного Округа организовать в нем три армейских группы:

а) Хитомирскую - на базе управления 8 стрелкового корпуса;

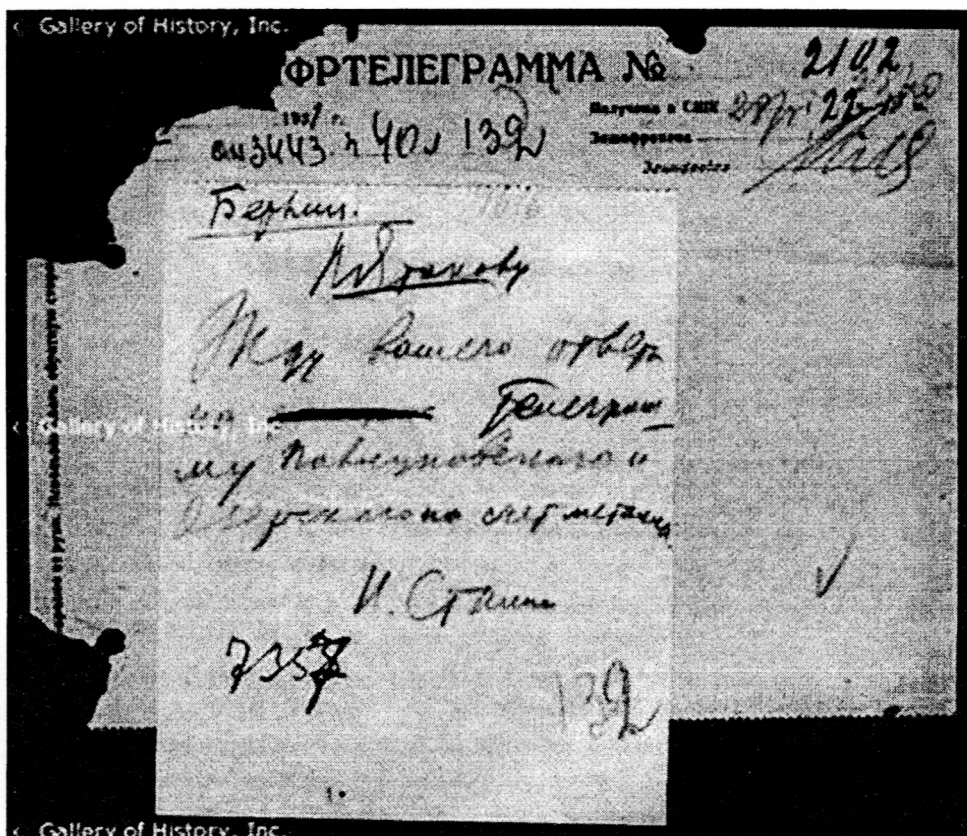
б) Винницкую - на базе управления 17 стрелкового корпуса;

в) Одесскую - на базе управления 6 стрелкового корпуса.

В состав армейских групп включить:

а) Хитомирской - все части, учреждения и заведения, расположенные на территории Хитомирской, Киевской и Черниговской областей; Управление армейской группы - г. Хитомир;

б) Винницкой - все части, учреждения и заведения, расположенные на территории Винницкой и Каменец-Подольской областей;

✓ 1842 2/25
По истечении 48 часов с момента получения, шифровка подлежит возвращению
в Секретно-Шифровальный Отдел Наркомвнешторга СССР

Место для резолюций
и виз

ШИФРОВКА

ПЕРЕНАЧЕНЫ

СОВ. СЕКРЕТНО

Содержание не подлежит разглашению

Получена
18. VII. 39г.
09ч.05 м.

Отпечат.
19. VII. 39г.
14.3 мин.

1-подлин.
2-экзопл.
3-Савину
4-рабочий.

19/7/39
из БЭД-КОРМА, № 5093.

М. КОНИН, конья Савину.-

Ка мраморных заводов у нас осталось незначительное количество около 2500 квадратных метров различных сортов мрамора на них около половины результате вышени части мрамора облицовки и тукатурской чтобы набрать еще больших расходов. Остальная часть предусмотрен отведенный процент завода на случай боя. Продать этот мрамор помощью Автора до сих пор не удалось. Цены предложенные нам были слишком. В случае если нам не удастся добиться продажи на предложенных условиях просю разрешения пожертвовать эти остатки мрамора городу или правительству. Отправка обратно в СССР и дальнейшее хранение будет стоить до 10.000 долларов.-

16. VII. - ТЕХОМИРОВ.

ВЕРНО: 00

Расп. Бюро, 19. VII. 13ч.40м.
Отпечат. 18ч.20 мин.

848. 6/40 2/1/11
Doc. № 1272-428

ПРОДОВЖЕННЯ ЛІСТА КРАЇНИ, ОБЛАСТІ
КОМУНІСТИЧНИЙ ПАРТІЯ (Більшовики) УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМІТЕТ

Відділ:
Господарство, кооперація
№ 10 1930 1 1930

18/К-17 200/4 30/5-44 70 2220с

К Х В В ІХ КВ/4/У
СЕКРЕТАР ІХ КВ/4/У
Товарищу КАПАНОВИЧУ Л. М.

Направляю Вам, Лазарь Моисеевич, образцы
продукции прокатных цехов завода "Запорожсталь":

- горячекатаный лист не травленный,
- горячекатаный лист травленный,
- холоднокатаный лист не отожженный,
- холоднокатаный лист отожженный и дробированный.

Завод изготавливает горячекатаный лист толщиной
2-6 мм., шириной 710-1500 мм. и холоднокатаный лист
толщиной 0,75 - 2,0 мм., шириной 710 - 1450 мм.

Годовая производительность горячего тонколисто-
вого непрерывного стана 800 тысяч тонн, холодного томо-
листвого непрерывного стана 220 тысяч тонн.-

СЕКРЕТАРЬ ОБКОМА КВ/4/У

Л. БРЕЖНЕВ /

3-кг.

502 484 -2.

489

Совет Министров УССР и ЦК КП/С/У обязывают немедленно проверить выполнение планов дополнительного открытия торговой сети, ремонта действующих торговых предприятий, освобождения торговых помещений занятых не по назначению, ход строительства хлебопечкарных предприятий и обеспечить выполнение этих заданий до пятого декабря 1947 года по каждому городу рабочему поселку району объекту строительства.

Совет Министров УССР и ЦК КП/С/У обращают Ваше внимание на исключительную важность полного проведения всех мероприятий, обеспечивающих выполнение постановлений Правительства по этому вопросу.

Двадцать восьмого ноября представьте отчет о выполнении настоящего указания.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ СОВЕТА
МИНИСТРОВ УКАРАДСКОЙ ССР

СЕКРЕТАРЬ ЦК КП/С/У

Н.ХРУЩЕВ

А.КОЛОДЧЕНКО

2112/703
23/10-47

КИРОВОГРАД

171

ПРЕДЛАГАЮЩЕГО ОБЯЗАННОСТИ

товарищу ИРИНУ

СЕКРЕТАРЮ ОБКОМУ КП/6/7

товарищу ~~ИРИНУ~~ *Ирина*

Совет Министров УССР и ЦК КП/6/7 телеграммой 14 ноября обязали Вас обеспечить выполнение плана поставок картофеля и овощей военным потребителям в ближайшие пять дней, однако на 20 ноября по Вашей области поставка картофеля и овощей военным потребителям до сих пор не закончена: Киевскому военному округу еще необходимо картофеля 1234 тонны; Одесскому округу картофеля 1375 тонн и овощей 156 тонн; Министрату внутренним дел картофеля 1206 тонн.

Таким безответственным отставанием грозит невыполнением поставок картофеля и овощей военным потребителям.

Совет Министров УССР и ЦК КП/6/7 требуют от обязанного и обкома КП/6/7 выправить положение и в ближайшие дни целиком закончить сдачу и отгрузку военным потребителям всего заданного количества картофеля и овощей.

Наряду со сдачей картофеля и овощей военным потребителям принять меры к полному выполнению плана закладки картофеля в государственной запас.

Совет Министров и ЦК КП/6/7 еще раз предупреждает обязанного и обком КП/6/7, что план поставок картофеля и овощей военным потребителям должен быть безоговорочно выполнен полностью.

И.И.И.
15/11/72
И.И.И.

Ирина
15/11/72
И.И.И.

172

П Р И К А З
РЕВОЛЮЦИОННОГО ВОЕННОГО СОВЕТА РЕСПУБЛИКИ

№ 343
"15" декабря 1919 года
гор. Москва.

§ 1.

Член Революционного Военного Совета 6-й Армии т.
БИТКЕР назначается Окружным Военным Комиссаром Петрогра-
дского Военного Округа.

§ 2.

Окружный Военный Комиссар Петроградского Военного Ок-
руга т. ИСАКОВ назначается в распоряжение Политического
Управления Революционного Военного Совета Республики.

Председатель Революционного Военного
Совета Республики

Заместитель Начальника Поли-
тического Управления Револю-
ционного Военного Совета Рес-
публики

CCP.

Чрезвычайная Комиссия Грузии

Борьба с контр-революцией, изменой. Б
Ташкент и в области борьбы с контр-революцией

Campesino-Chicago January 1968 p. 76.

О Р Д Е Р № 358

Remember You

1994-1995

20 2000

SECRET

Developmental Stages

Mar. 1944

საქართველო საგარეო ურთიერთობების

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

100-36879-ALBANY 454/3

069060 № 35P

By J. H. G. M. S. L. L. L.

1847

[illegible]

U. S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE

4 75 1 254794

Российская Коммунистическая Партия (большевиков).

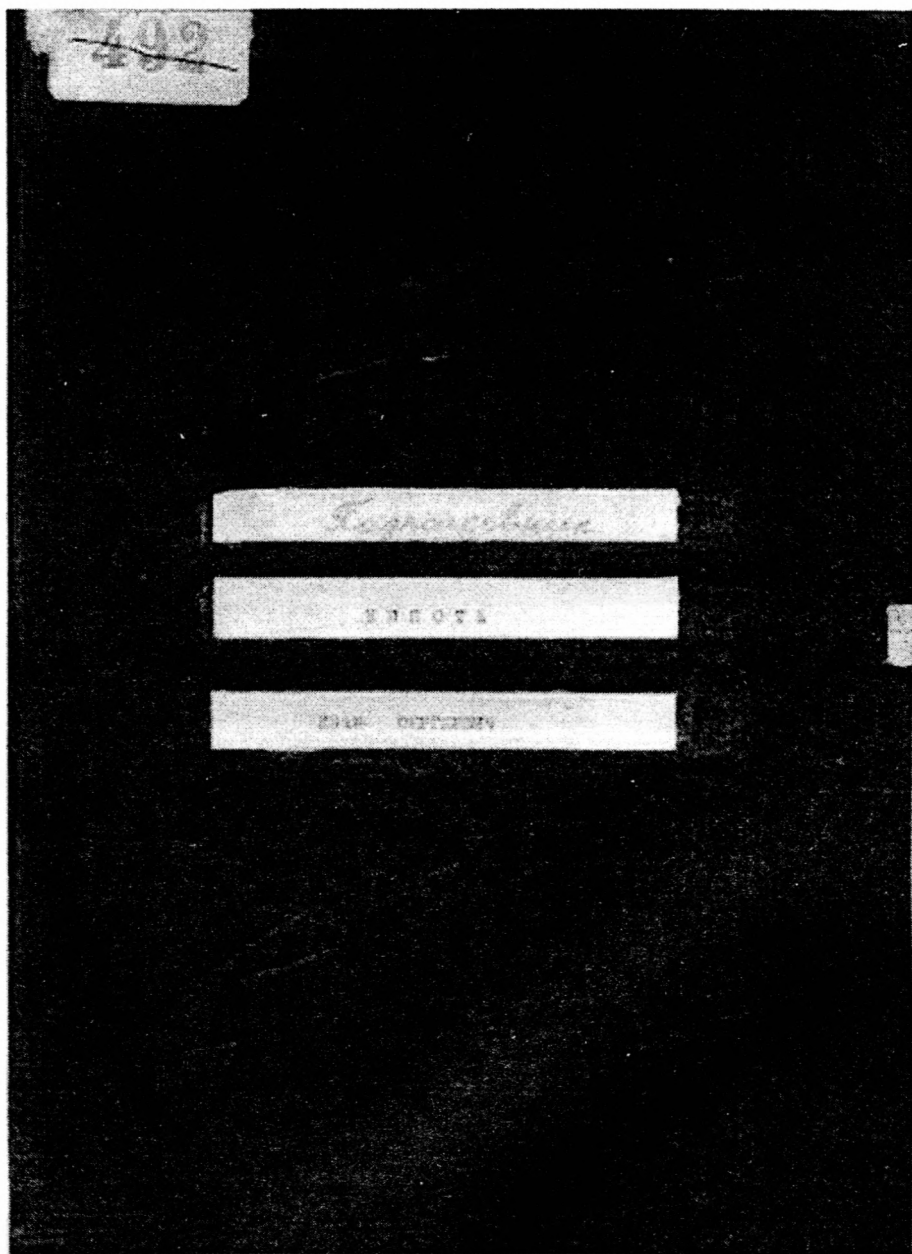
Примерно так करें, пожалуйста!

176

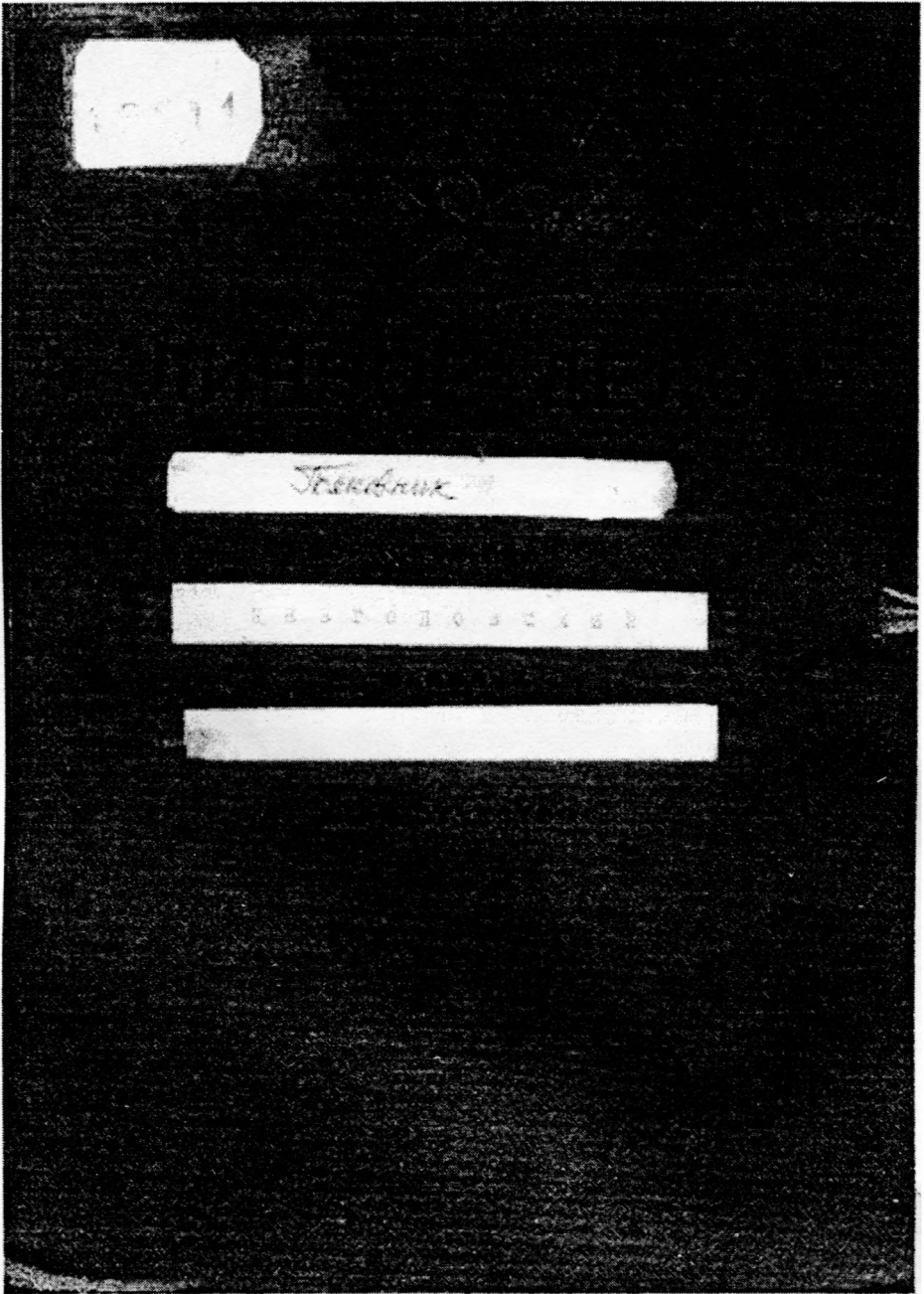
ЛИЧНАЯ АНКЕТА

ДЛЯ ДЕЛЕГАТА от КЕРСОНОВСКОЙ КОММУНЫ Р. К. П. (Большинство).

1. Фамилия, имя, отчество Урицкий (или) Мухоморов Иван
2. Место рождения (укажите год рождения) укажите
3. укажите
4. Какой образовательный уровень М. К. 1907.
5. На каком предприятии (предприятии) и в каком учреждении и учреждениях работал укажите
6. Год рождения 1895
7. Наименование укажите
8. Образование (полное, среднее) укажите
9. а) Основное образование и образование до 1917 г. укажите
- б) Основное образование по этой профессии 1894 до 1917 г. 23 лет
10. а) Основное образование после и образование до 1944 г. укажите
- б) а 1944-1947 г.г. укажите
- в) а 1947-1948 г.г. укажите
11. Какие трудовые работы выполняли и выполняете сейчас укажите
12. Какие трудовые функции и выполняете сейчас
- а) и выполняете укажите
- б) и выполняете укажите
13. Какие трудовые работы выполняли и выполняете сейчас укажите
14. Когда поступил в Р. К. П. 1895
15. Состояли ли раньше в других партиях, союзах, клубах укажите
16. Подвергались ли репрессиям за революционную деятельность (или) укажите
- Семейные отношения:
- 1) и супруги укажите
- 2) и супруги укажите
- 3) и супруги укажите
- 4) и супруги укажите
- Полное укажите
- 14 укажите 1921 г.

http://www.archives.gov.ua/News/ArchAukcion/Foto-2006-04_04.php

http://www.archives.gov.ua/News/ArchAukcion/Foto-2006-04_05.php

Препринт

Геннадій БОРЯК

**АРХІВНІ ДОКУМЕНТИ
НА АУКЦІОНАХ СВІТУ
ЯК НОВА ЗАГРОЗА
НАЦІОНАЛЬНИЙ АРХІВНИЙ СПАДЩИНІ**

Редактор

Людмила ВАСЬКО

Переклад англійською мовою

Ольга ШАЛЕНКО

Оригінал-макет

Надія ЛІСУНОВА

Дизайн обкладинки

Раза СЕМЧУК

Підписано до друку 29.05.06. Формат 70х108/16
Папір ксероксний. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 5,25.
Умовн. фарбо-відб. 5,25. Обл.-вид. арк. 4,73.
Зам. № 161

Надруковано ДЦЗД НАФ
03110, м. Київ, вул. Солом'янська, 24

1. Фамилия, имя, отчество Васильев, Александр Иванович

2. С какого времени (присоединен или освобожден) участвует в 1917 г.

3. Воспитательный класс № 1

4. Какой организационный статус М. К. Р. К. П.

5. На каких Всероссийских съездах-конференциях и съездах участвовал с какими полномочиями:
 на Всер. съезде 1917 г. с делег. на Всер. съезде 1918 г. с делег.

6. Год рождения 1877 г.

7. Наименование Воспитательный класс

8. Образование (начальное, среднее, высшее) высшее

9. а) Окончил профессора и преподавателя в 1917 г. Воспитательный класс

б) С какого лет работал на этой профессии с 1899 до 1917 г. 18 лет

10. а) Оснований вступления в службу и в преподавательство до 1914 г. Воспитательный класс с 1899 г.

б) с 1914-1917 гг. с 1899 г.

в) с 1917-1921 гг. с 1899 г. до 1917 г. 18 лет с 1917 г. до 1921 г. 4 года

11. Каковы основные работы преподавателя в настоящее время преподаватель в М. К. Р. К. П.

12. Какие учебные предметы преподавал в настоящее время

а) в преподавании на гимназическом преподавании

б) в преподавании на гимназическом преподавании

12. Каковы преподавательские работы преподавателя в настоящее время преподаватель в М. К. Р. К. П.

14. Когда вступил в Р. К. П. в 1915 г.

15. Состоял ли раньше в других партиях, клубах, союзах не был

16. Подвергался ли репрессиям за революционную деятельность (ссылка)
преж. в ссылке с 1917 г. (1 год) и с 1918 г. (1921 г.) - 1920

Ссылки арестов и ссылки:

1) в тюрьме на 4 мес. в 1917 и 1920 г.; 18 мес. 1918-1919 г.

2) на заводе не был

3) в ссылке ссылка в 1918 г. (1918 г. 1919 г.)

4) в тюрьме 1918-1919 г. - 1920-1921 г.

Подпись Васильев Александр Иванович

14 Васильев Александр Иванович 1921 г.